№ 52. 1861/2 Rok VIII.

TYGODNIK
ROLNICZO-PRZEMYSŁOWY

wydawany przez c. k. Towarzystwo gospodarczo-rolnicze Krakowskie.

Wychodzi w Krakowie raz na tydzień. Cena przedpłaty: półrocznie złr. 2 kr. 70 w. a., rocznie złr. 5 kr. 40 w. a. Na prowincii z przesyłką półrocznie złr. 3 kr. 20 w. a. rocznie złr. 6 kr. 40 w. a. Pieniądze prenumeracyjne nadsyłane być mają *franco* pocztą pod adresem: **do Redakcji Tygodnika rolniczo-przemysłowego** w Krakowie, w biórze c. k. Towarz. gosp. rolniczego, przy ulicy Szewskiéj N^er^ 335/6 z wyrażeniem: *pieniądze prenumeracyjne*, gdzie również adresowane być winny *franco* wszelkie zgłoszenia się przedmiotu pisma tego dotyczące. W Królestwie Polskiém przyjmują przedpłatę wszystkie Urzędy pocztowe za cenę półroczną rs. 3 kop. 8.

SPRAWOZDANIE

z posiedzeń ogólnego zgromadzenia Członków c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego Krakowskiego, odbytych w dniach 24, 25, 26 i 27 lutego 1862 roku.

(Dokończenie — Zob. Nr. 51 Tygodn.)

POSIEDZENIE VIIme

dnia 27go lutego rano.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 12 w południe.

Na posiedzeniu tém byli obecni*):

1. *Prezes Towarzystwa* Henryk hr. Wodzicki.
2. *Vice-Prezes* Franciszek Paszkowski.

Członkowie czynni:

3. Alexandrowicz Adolf.
4. Badeni Stanisław.
5. Badeni hr. Władysław.
6. Bader Maxymilian.
7. Baszczewicz Kryspin.
8. Baum bar. Józef.
9. Benoë Atanazy.
10. Biesiadecki Władysł.
11. Bobrowski hr. Wincen.
12. Boczkowski Juwenal.
13. Bogusz Alexander.
14. Borowski bar. Jan.
15. Brandys Stanisław.
16. Brześciański Sylwery.
17. Brzeski Mieczysław.
18. Bzowski Kazimierz.
19. Bzowski Bogusław.
20. Bzowski Alexander.
21. Cetnerski Wincenty.
22. Chromy Dyzma.
23. Chrzanowski Leon.
24. Chrzanowski Wojciech.
25. Chwalibóg Kornel.
26. Chwalibogowski Stan.
27. Chwalibogowski Wład.
28. Czajkowski Franciszek.
29. Czernicki Gustaw.
30. Dr. Czerwiakowski Ignacy.
31. Dąmbski Władysław.
32. De la Veaux August.
33. Dębicki hr. Ludwik.
34. Dobrzyński Adolf.
35. Dobrzyński Władysł.
36. Drohojowski Marcelli.
37. Drohojowski Tytus.
38. Dzwonkowski Edward.
39. Fedorowicz Wincenty.
40. Fihauser Konrad.
41. Fink Julian.
42. Gawroński Salezy.
43. Gawroński Sobiesław.
44. Gawroński Mieczysław.
45. X. Giebułtowski Stan.
46. Głębocki Józef.
47. Godefroi Karol.
48. Gołaszewski Leon.
49. Gołemberski Ferdyn.
50. Gołemberski Stanisław.
51. Gołuchowski Ludwik.
52. Gorajski Alexander.
53. Gorajski August.
54. Gorczyński Adam.
55. Gorczyński Julian.
56. Günther Alexander.
57. X. Gwiazdoń Błażéj.
58. Haller Cezar.
59. Haller Władysław.
60. Haller Henryk.
61. Dr. Harajewicz Jan.
62. Homolacz Wilh. (mł.)
63. Horoch bar. Kalixt.
64. Horodyński Bogusław.
65. Jaroszewski Zygmunt.
66. Jastrzębski Edmund.
67. Jawornicki Felix.
68. Jaworski Józef.
69. Jerzmanowski Józef.
70. Jędrzejowicz Jan.
71. Jędrzejowicz Ludwik.
72. Jordan Adolf.
73. Jordan Jędrzéj.
74. Kaczkowski Karol.
75. Kański Mikołaj.
76. Kępiński Jan.
77. Kępiński Ludwik.
78. Kieszkowski Henryk.
79. Kirchmajer Julian.
80. Klobassa Karol.
81. Kobuzowski Cesław.
82. Koch Wilhelm.
83. Kochanowski Jan.
84. Komar Henryk.
85. Konopka Roman.
86. Konopka Józef.
87. Konopka Julian.
88. Konopka Xawery.
89. Korzeliński Seweryn.
90. Kotarski Józef.
91. Kotarski Stanisław.

*) Spis Członków obecnych na tém posiedzeniu sporządzony jest wedle imiennego odczytania listy w czasie głosowania na Członków Komitetu. *(P. R)*

92. Krasuski Antoni.
93. Kruszewski Ignacy.
94. Krzyżanowski Józef.
95. Dr. Kuczyński Stefan.
96. Lebowski Oswald.
97. Leśniak Jakób.
98. Lewartowski bar. Franciszek.
99. Lewicki Władysław.
100. Lipczyński Ignacy.
101. Lisowiecki Antoni.
102. Łempicki Ludwik.
103. Łepkowski Józef.
104. Łoś hr. Alfred.
105. Łubkowski Zygmunt.
106. Mars Józef.
107. Meszyński Alexander.
108. Mierzyński Wincenty.
109. Milieski Alfred.
110. Misiągiewicz Józef.
111. Morstin hr. Tadeusz.
112. Mycielski hr. Felix.
113. Netrebski Jan.
114. Paszkowski Mieczysł.
115. Pawlikowski Mieczysł.
116. Petrowicz Wincenty.
117. Piekarski Ryszard.
118. Piliński Konstanty.
119. Popiel Paweł.
120. Popiel Marcin.
121. Potocki hr. Adam.
122. Potocki hr. Maurycy.
123. Pruszyński Zygmunt.
124. Rej hr. Mieczysław.
125. Rej hr. Władysław.
126. Reklewski Roman.
127. Dr. Riedmüller Józef.
128. Rogawski Karol.
129. Rydel Roman.
130. Skarszewski Żuk Faustyn.
131. Skarszewski Żuk Marcelli.
132. Skarzyński Erazm.
133. Skirliński Jan.
134. Skorupka hr. Adam.
135. Skorupka hr. Leon.
136. Skrzyński Alexander.
137. Skrzyński Władysł.
138. X. Skrzyński Henryk.
139. Skrzyński Ignacy.
140. Sławiński Przecław.
141. Sołtyk hr. Henryk.
142. Sroczyński Marjan.
143. Stadnicki hr. Edward.
144. Stadnicki Fortunat.
145. Starowiejski Stanisł.
146. Stojowski Eugeniusz.
147. Studnicki Franciszek.
148. Struszkiewicz January.
149. Struszkiewicz Wincenty.
150. Suchorzewski Ignacy.
151. Szumańczowski Ludwik.
152. Szybalski Michał.
153. Tański Stefan.
154. X. Textorys Leopold.
155. Toczyski Wacław.
156. Trojacki Bruno.
157. Trzecieski Franciszek.
158. Trzecieski Tytus.
159. Wielogłowski Walery.
160. Wielogłowski Wład.
161. Wiesiołowski hr. Fran
162. Wiktor Franciszek.
163. Wisłocki Erazm.
164. Wodzicki hr. Ludwik.
165. Wojciechowski Wiktor.
166. Wolski Kajetan.
167. Wyszkowski Winc.
168. Zahałka Teofil.
169. Zakaszewski Celest.
170. Zaklika Zdzisław.
171. Załuski hr. Jan.
172. Zieleniewski Ludwik.
173. Żebrawski Teofil.
174. Żeleński Stanisław.
175. Jawornicki Marcelli *Sekretarz.*

Prezes odczytuje porządek dzienny, tudzież listę niezałatwionych jeszcze pytań i wniosków; nadmieniając, iż wniosek pod numerem 11 Dra Dietla „aby Zgromadzenie ogólne uznało ważność pod względem gospodarskim katedry i kliniki weterynarji przy Uniwersytecie krakowskim, i aby przeznaczyło na ten cel zasiłek z funduszów Towarzystwa", dla braku niektórych dat odnoszących się do tego przedmiotu, odracza wnioskodawca do przyszłorocznego Zebrania.

Gdy względem pytań programu 16, 17 i 18 nikt z obecnych głosu nie zabiera, Sekretarz odczytuje nadesłane na pismie sprawozdanie Czł. **Konstantego Lipowskiego**, w odpowiedzi na pytanie 8me programu:

„Przy obecnym postępie i zmianie stosunków handlu i przemysłu, jaki wpływ zmiany te wywierają na rolnictwo krajowe, i o ile rolnictwo w naszym kraju wiązać się i łączyć z tym przemysłem z korzyścią powinno?"

„Pytanie Szanownego Członka Juliana Kirchmajera dzieli się na dwie części:

1) o wpływie handlu i przemysłu na rolnictwo,

2) o łączeniu się i wiązaniu rolnictwa z przemysłem.

Co do pierwszéj części. Dotąd przez postęp i zmianę stosunków handlowych i przemysłowych, wpływ ich w rolnictwie krajowém głównie na produkcją zboża ograniczać się zdaje, i to ma przynajmniéj dobrego, że zaprowadzone kupno zboża na wagę pobudza producentów do starania się o podniesienie rolnictwa i o zyskiwanie lepszego produktu.—Najważniejszym zaś w téj mierze objawem są coraz liczniéj, w miarę rozszerzających się u nas środków komunikacyjnych, powstające młyny parowe. Bo gdy już dawniéj, zbliżająca się szlakami obojga Szlązka kolej ku naszéj prowincji stała się pobudką do powstania młynów w Tenczynku, Żywcu i Podgórzu, to jéj dalsze pociągnięcie sprawiło, że zakłady przemysłowe niegdyś ś. p. Steinkellera za Podgórzem przerobiono na młyn parowy, a wybudowano nowy młyn amerykański w Tarnowie i w Szczepanowicach przy Wojniczu nad Dunajcem. A gdy i te młyny dopytywaniom wystarczyć nie mogły, a kolej pociągnięto w głąb kraju do Lwowa, stawia znany z ducha przedsiębiorczego p. Baruch drugi młyn na Podgórzu obok dawnego, powstaje nowy w Toczowie i ma wejść na nowo w ruch podupadły młyn w Przemyślu.— Te zakłady, zaspokajając potrzeby zagraniczne, zdają się zarazem pośrednio nieść pomoc gospodarstwu krajowemu, przez to, że odpadki ich, jako to mąka pośledniejsza i otręby, skonsumowane w kraju korzystny wpływ wywierają na polepszenie chowu bydła a szczególniéj na produkcją nabiału.

Wpływ zaś przemysłowy na przyszłość mogłyby wywierać młyny dostarczające kości mielonych i gipsu; dla tego bardzo byłoby pożądaném aby i to przedsiębiorstwo, pod Krakowem przez ś. p. Steinkellera rozpoczęte, mogło się po kraju rozszerzyć w stosownych do tego miejscach: bo ze wszystkich sztucznych nawozów kości są może najlepsze, a zarazem najkorzystniejsze, bo są produktem krajowym.

Wpływ zaś znowu handlowy największy powinna by wywierać u nas produkcja wełny.— Lecz ta gałąź gospodarstwa, ledwie powstająca u nas przed dwudziestu kilku laty, upadła naszą niedbałością i tém uprzedzeniem że w owcach ślizki kapitał, nie pomnąc na to, że ślizkie przedsiębiorstwo zawsze większe niesie korzyści, ale większéj wymagając przezorności i intelligencji, tą wsparte mniéj ryzykowném się staje. Wiele bardzo przyczynił się do téj obojętności w hodowli owiec brak emulacji i podniety, gdyż Towarzystwo rolnicze galicyjskie, rozdając na wystawach wiele medali i nagród za bydło, skąpo ich dla owiec wyznaczało. Z drugiéj strony, jeżeli z początku kupcy zagraniczni dosyć naszą wełnę poszukiwali, późniéj zakupna jéj zaniechali, gdyż zmniejszona znacznie jéj produkcja nie opłacała kosztów komisowych; a tak znowu ta korzystna gałąź gospodarstwa dostała się w ręce przekupniów.

Zwróćmy uwagę na ten produkt. Ileż to miast z przemysłu wełnianego powstało. Mamy blizkie tego przykłady z Bilska i Biały; nad Renem w wielu miastach fabryki sukienne pracują na wywóz do Ameryki, a nawet jedna z fabryk w Bilsku w spółce z fabryką w Akwisgranie sukna do nowego świata wysyłają.

Wielu może odstręczała obawa, że Australja i przylądek dobréj nadziei wiele wełny produkować zaczęły. Czyż jednak przez to spadły ceny wełny? czy uległy temi czasy tak wielkim zmianom targowym jak inne produkta? Bynajmniéj. — Upewniał mnie pewien kupiec belgijski w roku 1855, że produkcja wełny w nowym świecie nie podoła zaspokoić wzmagających się potrzeb, i przekonał mnie że wełna, tak jak złoto, stała się niezmienną w kwestji ekonomicznéj (?), a lubo i do Biały sprowadzono wełnę w roku 1858, to jednak nie wywarło to żadnéj znacznéj zmiany na cenę tego produktu.— Jeżeli więc Ameryka, owa w największéj sile produkcyjnéj będąca część kuli ziemskiéj, przyjmuje wyroby sukna europejskiego w znacznéj ilości, to powinnibyśmy zwrócić większą niż dotąd uwagę na produkcją wełny, by przez nią — jak to Szan. Członek w swojém stawia pytaniu — łączyć z przemysłem sukiennictwa przez handel korzyści rolnicze.

Gdy jeszcze zwrócę uwagę, że owczarstwo potrzebuje pastwisk, a te w małych nawet i rozdrobnionych parcellach płodozmianu łatwiéj dla owiec niż dla bydła zaprowadzić się dadzą, i to na dłuższy niż rok jeden przeciąg czasu, to zarazem pośrednio i kultura zbożowa się podniesie. Czyż nie widzimy jak dalece w Saxonji i w Prusiech hodowla owiec byt tych krain podniosła! Czy i u nas, gdyby się produkcja wełny odpowiednio do rozległych obszarów upowszechniła, nie mogłyby powstać fabryki sukien w znaczniejszéj liczbie niż je dotychczas posiadamy; bo ten rodzaj dochodu z owczarń, którego początkowy słabszy kapitał corocznie przyrasta, nie potrzebuje tak wielkich nakładów jak gorzelnie lub inne fabryczne zakłady. O owcach powiedzieć by można, że się jeszcze nie urodzi a już chodzi, bo niejeden przyszedł do owczarni sprzedając naprzód spodziewany produkt, kiedy przeciwnie niejeden sprzedając naprzód kapać mającą okowitę, skapiał w całém tego słowa znaczeniu. A lubo teraz i dla gorzelni lepsze zabłysnęły chwile, przy ułatwionych stosunkach handlowych i kommunikacyjnych,— zawsze jednak chęć wkładów mający lepiéj wyjdą na zakładaniu owczarń niż gorzelni.

Wpływ stosunków handlowych poczyna także na garbarstwo nasze działać korzystnie, bo w niektórych miejscach, gdzie dotąd prostą tylko trudniono się wyprawą, jak np. w Skotnikach pod Krakowem, zaczęto już wyprawiać skóry juchtowe. — Garbarstwu naszemu będzie jeszcze długo brakowało skór ciężkich, dopóki nasze jatki wybijać będą pośledniejsze tylko bydła gatunki.— Że zaś kapitałów na pomierny procent w kraju naszym dostać trudno, pokazało się to z upadku fabryki wyrobów stearynowych w Borku pod Krakowem.

Nakoniec nie mały wpływ na ulepszenie rolnictwa i oszczędzenie kosztów wywierają wyroby narzędzi i machin rolniczych tak krajowe jak zagraniczne; a oszczędzając rąk do pracy na większych obszarach, dozwalają troskliwszéj uprawy w gospodarstwach włościańskich.

Przechodzę teraz do *drugiéj części* pytania: *„o ile rolnictwo w naszym kraju wiązać się i łączyć z przemysłem powinno?“*

Aby to pytanie dokładniéj rozebrać, podzielić musimy przedsiębiorstwa przemysłowe z któremi by rolnictwo w kraju naszym łączyć się mogło na dwie części, odpowiednio do wkładów czyli użytego kapitału, a te są albo nakładowe albo obrotowe.

Do n a k ł a d o w y c h między innemi należą: drenowanie, urządzenie łąk do nawodnienia, obsuszanie moczarów, zakładanie fabryk z gospodarstwem związek mających.

Do o b r o t o w y c h: utrzymywanie i dozór nawodnień, obrót w wyrobie fabrycznym, nabycie sztucznych nawozów i t. d.

Lecz takowe nakłady, zbawienny wpływ na ogół rolnictwa wywierać mogące, przy zubożeniu dziś prawie ogólném rolników, przy braku kapitałów i kredytu przemysłowego dla siebie, nie mogą po większéj części być przedsiębrane przez pojedynczych właścicieli o własnych siłach.

Widzimy, że cokolwiek dziś ludzkość ku podniesieniu lepszego bytu przedsiębrać zamyśla, potrzebuje do tego harmonji, zgody, stowarzyszeń; co dowodzi, że gdy umysł ludzki przyszedł z pomocą nauk przyrodzonych do téj epoki, że coraz bardziéj rozszerza swe zdobycze w dziedzinie natury, musi téż przejąć jéj znamiona, jakie ona w swéj wielkiéj przedstawia harmonji.

Gdy więc dla podźwignienia obdłużonych majątków powstały towarzystwa kredytowe, gdy mamy towarzystwa ogniowe ku zabezpieczeniu naszego mienia, przytém towarzystwa rolnicze podnoszące moralną i praktyczną stronę rolników, — dochodzimy do przekonania jak ważną byłoby rzeczą zawiązanie towarzystw techniczno-przemysłowych i rolniczo-handlowych przez domy zleceń.

Najlepszy mamy przykład w historji handlu europejskiego, gdy niepokojony przez piratów zawiązał w północnych miastach Rzeszy niemieckiéj tak słynną potém Hanzę, która kupiectwu tak silny nadała kierunek, a plemionom germańskim przewodnictwo w zawodzie handlowym. Dla czegóż byśmy, jako naród rolniczy, nie mogli połączyć rozmaitych towarzystw w jeden związek podobnéj Hanzy, i stać się przewodnikami w zawodzie rolnictwa, który nam przywiązanie do skiby ziemi naszéj wskazuje.

Przechodząc do szczegółów, uważam, iż między wielu innemi ważne zajmuje miejsce drenowanie pól w niektórych okolicach, i nawodnianie łąk. Są to jednakże przedsiębiorstwa za kosztowne dla wielu pojedynczych posiadaczy ziemskich, by włożonym w nie naraz kapitałem gospodarstwa swoje poprawić mogli. Dałoby się może w tym celu zawiązać stowarzyszenie pod nazwą *towarzystwa kultury krajowéj*, z pewnym kapitałem zakładowym. W okolicach potrzebujących jakiego rodzaju ulepszeń, właściciele chcący przystąpić do takiego stowarzyszenia powinniby składać deklaracje względem pewnych przestrzeni, parcel lub przedmiotów, któreby np. drenować lub nawadniać chcieli, z dołączeniem ich opisu, w taki sposób jak składają opisy budynków w towarzystwie ubezpieczeń od szkód ognia, z tą różnicą, że przedmiot poddany pod zarząd towarzystwa kultury, jak się to niżéj pokaże, dłużéj niż lat trzy pod tym zarządem by zostawał, a stanowiłby zarazem rodzaj zastawu prawnego i oznaczał kapitał assekurowany. W tych deklaracjach przy oznaczeniu obszaru powinien być przyjęty dochód z niego na podstawie metryk gruntowych kadastralnych.— Deklaracji takich tyleby w początkach można przyjąć do stowarzyszenia, ileby objęta niemi przestrzeń gruntów w przeciągu lat 10ciu mogła być zdrenowaną lub nawodnioną; co zależałoby od ilości zgłaszających się indywiduów technicznych do przeprowadzenia tego przedsiębiorstwa. Że zaś wszystkie żądane roboty w jednym roku uskutecznione być nie mogą, każdemu przeto zgłaszającemu się tylko mniéj więcéj $^1/_{10}$ podanych gruntów losem oznaczona byłaby corocznie pod zarząd techniczny przyjęta. — Umorzenie kosztów proponuję w ciągu lat 25ciu; ile zatém w jednym roku przejdzie gruntów z pod zarządu technicznego do wydziału opłat amortyzacyjnych, tyle w następnym roku przyjdzie nowych parcel pod zarząd techniczny, który w miarę otwierającego się dla techników zawodu, prace swoje na większy rozmiar rozszerzać będzie w stanie.— Gdyby samo drenowanie pokazało się za kosztowném do przeprowadzenia przez amortyzacją, to możnaby je połączyć z nawodnianiem łąk, jako wcześniéj się opłacającém.

Ten przedmiot był już rozbierany przez Czł. Tow. Lwowskiego p. Smolkę, i może dałby się przeprowadzić z korzyścią.

Niemniéj także towarzystwo nakształt Banku ruchomego mogłoby udzielać zapomogę w sztucznych nawozach na 18 miesięczny kredyt.

Wszystkie zaś przedsiębiorstwa ku połączeniu rolnictwa z przemysłem rozbijają się dziś u nas o niedostateczność kredytu dla stosunków przemysłowych. Mamy bowiem kredyt rzeczowy hipoteczny dla nieruchomości, mamy kredyt dla kapitałów obrotowych w kupiectwie osobisty; lecz przemysł, składający się z własności nieruchoméj i zdolności osobistych, powinienby posiadać kredyt rzeczowo-osobisty, jako składający się z kapitału nieruchomego i obrotowego.

Gdyby dla kredytu przemysłowego utworzone były stowarzyszenia przyjmujące w produktach przemysłu wypłaty zobowiązań, z pewnym za takowe eskontowanie procentem, mogłyby wiele przyczynić się także do podniesienia przemysłu, bo producent nie byłby zniewolonym zbywać produkt bezcennie w przypadających do wypłaty terminach, w chwili do sprzedaży niekorzystnéj.— Wynika więc z tego potrzeba łączenia się w rozmaite rodzaje stowarzyszeń, tak aby np. towarzystwo kultury krajowéj było zarazem w związku z domami zleceń rolniczych i t. p.

Rzuciwszy tylko myśli, pozostawiam zdolniejszym ode mnie skreślenie odpowiednich projektów, wzywając szanowne Zgromadzenie do zbadania dokładniéj stanowiska i położenia naszego, abyśmy, gdy nam brakuje zasobów pieniężnych, zastąpili je zasobami pomysłowemi".

Gdy nikt więcéj w przedmiocie tym głosu nie zabiera, odczytano nadesłaną przez uprzejmość odpowiedź na pismie **Dra Jana Radziwońskiego** na pytanie 12 programu: „*Gdy kraj nasz tak wielce obfituje w stawy, jeziora i sadzawki, a mimo tego brak ryb czuć się daje, z jakich powodów sztuczna hodowla ryb u nas nie postępuje, i co stoi na przeszkodzie że tak ważna i korzystna gałąź gospodarstwa tak mało u nas znajduje zwolenników?*

„Strona praktyczna sztucznéj hodowli ryb nie jest dotychczas rozstrzygniętą. Nowy ten wynalazek musi przejść przez szereg długoletnich doświadczeń zanim się okaże użytecznym i stanie się potrzebą kraju. Liczne próby przedsięwzięte zostały w Niemczech, Anglii i Francji pod opieką rządów z mniejszém lub większém powodzeniem; ale o rezultatach dalszego rozwoju téj gałęzi gospodarstwa na większą skalę, pisma publiczne i organa rządowe milczą. Nakoniec zamiar

szlachetny rządu francuskiego zarybiania rzék, i przysporzenia za pomocą tego wynalazku nowego zasobu pokarmu dla ludności krajowéj, dotąd nie został osiągnięty. Czekajmy więc cierpliwie, pokąd nam czas rzeczy nie wyjaśni. Nie rzucajmy się na niepewne przedsięwzięcia, aż nas opinia publiczna o ich skuteczności nie przekona, a przemysł liczbami korzyści nie okaże. Mówię to, opierając zdanie moje na dwunastoletniém doświadczeniu. Sam poniekąd będąc ofiarą niewczesnych zachcianek, chciałbym raczéj zostać przestrogą w téj mierze, niż zachętą dla ziomków moich. Nie przesądzając przyszłości zawyrokowania o utylitarności sztucznéj produkcji ryb, zwracam uwagę Szanownego Towarzystwa gospodarskiego na moje usiłowania robione w nadziei przyswojenia krajowi mniemanych korzyści tego wynalazku. Usiłowania te są, wedle mego zdania, wielce pouczające, bo zrobione pod wpływem rodzimych stosunków. Wykażą one jasno dla czego sztuczna hodowla ryb u nas nie postępuje, i jakie przeszkody ma do zwalczenia. Łatwo odgadnąć, że najważniejszą jest trudność zaopatrzenia się w ikrę zapłodnioną ryb szlachetnych w czasie tarła. We Francji rząd wziął inicjatywę i założył nad brzegiem górnego Renu w Huningen nad granicą Szwajcarji Instytut gospodarczo-rybny, do którego rybacy szwajcarscy dostarczają w czasie tarła znaczny zapas ikry zapłodnionéj; rozsyła on ją bezpłatnie każdemu, kto tylko okaże chęć trudnienia się tym przemysłem. Gdyby był tego nie uczynił, usiłowania sztucznéj produkcji ryb znalazłyby tak mało zwolenników, jak w naszym kraju. Dodać do tego trzeba, że ta gałąź przemysłu wymaga nauki specjalnéj, doświadczenia, wprawy, starannego pielęgnowania i nie małych kosztów.

Idąc za przykładem zachodu, zacząłem także moje studia od chowu ryb szlachetnych naszego kraju. Do tych należą: pstrągi, łososio-pstrągi, łososie, sandacze, czeczugi i sielawy. Jest to jakby arystokracja rodu rybiego, delikatna, smaczna, popłacająca, ale za to nie tak liczna, rozmnaża się oszczędnie, trudno się chowa, wybredna w wyborze pokarmu; jeżeli nie znajduje wszystkich warunków naturalnych do jéj exystencji potrzebnych, wegetuje tylko i traci wszystkie swoje szanowne przymioty. Stosownie do miejscowości zdawał mi się wybór pstrągów i łososio-pstrągów do chowu najstosowniejszym. Nie ma stworzenia na kuli ziemskiéj, coby tak podlegało wpływom klimatycznym i miejscowym, a przy tém różniło się swym kształtem, barwą, smakiem i wewnętrzną wartością, jak ten gatunek ryb.

Między pstrągiem i łososio-pstrągiem alpejskim a wegetującym tylko na krańcach naszego podgórza tatrzańskiego taka jest różnica, jak między koniem arabskim a pierwotną rasą dzikiego konika ze stepów kirgizkich. Cała ta odmiana zależy od temperatury źródeł i od obfitości pożywienia, mianowicie owadów i mięczaków, któremi się ten gatunek ryb wyłącznie żywi. One to nadają rybie tę jędrność, ten delikatny wyborny smak tak ceniony przez smakoszów. Przed wykonaniem projektu zbadałem gruntownie w towarzystwie przyjaciela mego professora Zeisznera okolice Krzeszowic pod względem fizyczno-geograficznym i geologicznym. Jak wiadomo Szanownemu Towarzystwu, miejscowość ta leży na ostatnim krańcu podgórza tatrzańskiego, jest poprzerzynana pięknymi dolinami, ma obfite źródła tworzące strumyki. Źródła miały 11 stopni termometru stustopniowego. Wysokość temperatury i drobne ślimaczki pewnego gatunku w nich żyjące dowodziły, że należą do tak zwanych thermów czyli cieplic. W strumieniu prócz kilku gatunków mięczaków, ślizów, szczebłów i t. p.; znajduje się pstrąg jako główny mieszkaniec, ale podłéj rasy, przyrządzony ma mięso mdłe, miękie, niesmaczne. Okolica jak w całym naszym kraju uboga w owady w porównaniu z Alpami. Naturalnie, że na podstawie tych spostrzeżeń wyrok konsultacji wypadł jaknajniekorzystniéj dla projektu zakładania chowu pstrągów w téj miejscowości. Ale w naszych czasach ludzie nawet rozumni nie są wolni od błędów. Zdawało mi się że sprowadziwszy lepszy gatunek pstrągów z Tatrów i górnego Szlązka, przy starannéj kulturze polepszę rasę i osiągnę zamierzony cel. Zawiodłem się, jak późniejsze rezultata okażą, zupełnie.

Mimo przestróg, będąc pod wpływem ówczesnego zapału dla wynalazku, przystąpiłem do wykonania zakładu na zasadzie téj nauki specjalnéj, i gatunku ryb przeznaczonych do hodowli. Trzeba wiedzieć że pstrągi, łososio-pstrągi i łososie należą do ryb wędrujących, zamknięte w przestrzeni ograniczonéj nie trą się i nie mnożą. Konieczność więc wymagała dla zaopatrzenia się w ikrę płodną i zdatną do sztucznéj produkcji połączyć wody zakładu z dzikim strumieniem do odległości przynajmniéj ćwierć mili. Gdy przyszło do wykonania tego projektu, nie miałem odwagi udzielić inwentarzowi zakładowemu pstrągów nieograniczonéj wolności przenoszenia się do dzikiego strumienia, z obawy, że częste i gwałtowne wezbrania strumienia wynoszą ryby na znaczną odległość; powtóre, przestrzeń ćwierć milowa byłaby trudna do dozorowania, i nakoniec lud nasz jeszcze nie umié szanować cudzéj własności. Trzeba więc było ograniczyć się na pstrągach chowanych na szczupłéj przestrzeni zakładu. Doświadczenie zaś naucza, że ikra takich pstrągów jest mniéj płodną i mniéj zdatną do sztucznéj produkcji, znaczna jéj część przy rozwijaniu się kilkomiesięczném psuje się. Następnie wykłuty już narybek dla braku stosownego pożywienia, jak się wydaje, ulega wielkiéj śmiertelności. Wprawdzie udało mi się po długich doświadczeniach zmniejszyć śmiertelność, zniżając temperaturę wody i spóźniając rozwijanie się ikry niemal do wiosny; ale i w tym razie ilość produkowanych ryb nie jest dostateczną, ażeby wynagrodziła koszta utrzymania zakładu. Co zaś mnie mocno zasmuciło, że z takim trudem

wychowane pstrągi nie mają ani tego delikatnego smaku, ani téj jędrności, przymioty, które stanowią wartość pstrągów i łososio-pstrągów dolin i jezior alpejskich. Przyczyna téj degeneracji jest łatwa do odgadnienia. Zależy od temperatury wody i braku stosownego pożywienia, mianowicie owadów któremi ten gatunek ryb w jeziorach alpejskich wyłącznie się żywi. Żywione mięsem rosną sporo, ale tracą jeszcze więcéj na smaku. Nie żywione nie rosną i wyglądają jak glisty. Ten sam fenomen spostrzega się w morskiem oku naszych Tatrów, gdzie dla braku owadów w tak wysokiéj północnéj strefie gór, pstrągi chociaż liczne tak są chude i niesmaczne że nawet ich gorale spożywać niechcą. — Oto jest obraz żywy sztucznéj produkcyi ryb szlachetnych w naszym kraju! Na tym samym szkopule rozbijają się usiłowania Francyi zarybiania rzék i kanałów rybami, których życie przykute jest do pewnych warunków miejscowych. Wprawdzie historya akklimatyzacyi zwierząt tysiączne nam przedstawia przykłady, ile może rozum ludzki połączony z wytrwałością wpływać na przeistoczenie natury zwierząt, ale czyli i z temi gatunkami ryb to się uda, o tém jedynie późna potomność się dowie.

Przystępuję do rozwiązania drugiej kwestji, o którą szanownemu Wnioskodawcy zapewnie głównie chodziło, co się tyczy ryb pospolitych. Do tych liczą się: karpie, karasie, liny, węgorze, okonie. (Nie wspominam z umysłu o szczupakach, koszta hodowli przenosiłyby 20 razy ich wartość) Jest to plebs rodzaju rybiego, przeznaczona przez opatrzność do życia pod wszystkiemi strefami kuli ziemskiéj, rozmnaża się z łatwością, rośnie szybko, żywi się sokami ziemi, w gospodarstwie bardzo korzystna. Rzeczywiście gałąź ta gospodarstwa ważna i użyteczna, w naszym kraju jest wielce zaniedbana, wymaga spiesznego podniesienia, a zarazem opieki Towarzystwa rolniczego. Ale i w tym względzie musimy postępować w ślady zachodniéj Europy. Z dzikiego stanu gospodarstwa musimy przejść do racjonalnie urządzonéj hodowli tego gatunku ryb, mając liczne przykłady w sąsiednim Szlązku, a niedostatku czuć nie będziemy. Przy obecnym stanie kultury kraju naszego, zastosowanie sztucznéj produkcji do ryb pospolitych byłoby pracą mozolną, niepraktyczną, a nawet i zbyteczną. O ile mnie wiadomo, nikt się nią nie posługuje za granicą do rozmnażania ryb pospolitych. W Chinach rzecz się ma inaczéj. Kraj poprzerzynany wielkiemi rybnemi rzékami, przeludniony, własność jest rozdrobniona, kultura za pomocą irrygacji do wysokiego stopnia rozwinięta, znaczna część ludności mieszka na rzekach, trudni się rybołowstwem. Ona to wynalazła od dawna przemysł wyciskania z ryb w czasie tarła ikrę zapłodnioną, roznosi ją do każdego wieśniaka za bezcen dla zarybiania kanałów i rowów irrygacyjnych. Mojem zdaniem brak ryb pospolitych przy obecnej kulturze kraju naszego, nie za pomocą sztucznéj produkcji, lecz przez *racjonalne* zaprowadzenie gospodarstwa rybiego może być usuniętym".

Po odczytaniu tego sprawozdania, Człon. Komitetu **Bruno Trojacki** stawia wniosek następujący:

„System konkurencyjny przy wykonaniu budowli wodnych zabezpieczających brzegi i regulujących bieg rzek spławnych dotąd obowiązujący, jest zawiły, przewlekły, a przytém dla nadbrzeżnych mieszkańców nadzwyczajnie uciążliwy; a pomimo wielokrotnych przedstawień i próśb o zmianę tego systemu, do tego czasu tenże w swéj mocy pozostaje.

Zważywszy przeto, że przy wykonaniu tego rodzaju budowli sprężystość i pośpiech jest zarazem największą oszczędnością;

Zważywszy że położenie nadbrzeżnych mieszkańców już i tak jest dosyć smutne, albowiem ciż są narażeni na szkody z wyrwania gruntów i klęski z wylewu wód pochodzące, a te klęski przy oszacowaniu kadastralném dochodu z gruntów bynajmniéj uwzględnione nie zostały;

Zważywszy że rząd zazwyczaj tylko w jednéj czwartéj części do kosztów budowli wodnych się przyczynia, resztę zaś kosztów nadbrzeżni właściciele gruntów ponosić muszą; zkąd wynika, że w niektórych okolicach koszta konkurrencyjne na gminy i dwory rozłożone o wiele rokrocznie podatki przenoszą;

Zważywszy nareszcie, że rzeki spławne uważane być powinny jako naturalne drogi handlowe, a jako takie cały kraj obchodzą; z drugiéj zaś strony uznawszy niestosowność, niesłuszność i nadzwyczajną uciążliwość dotychczasowego systemu konkurrencyjnego;

Wysokie zgromadzenie Tow. roln. raczy upoważnić Komitet, aby tenże, przyzwawszy Obywateli z powyższym przedmiotem specjalnie obznajomionych, wykazał wszystkie niedogodności i uciążliwości systemu konkurrencyjnego dotąd obowiązującego, potrzebę usunięcia tegoż, a wydania nowych przepisów na słuszności opartych co do regulacji rzek spławnych, zabezpieczenia brzegów i ochrony od wylewów, Wysokiemu Wydziałowi Sejmowemu do uwzględnienia i poczynienia dalszych w téj mierze kroków przedstawił".

Po bliższém wyjaśnieniu nagłości tego przedstawienia przez wnioskodawcę,

Czł. Tow. *Kalixt Horoch* popiera wniosek, z uwagi szczególnie, iż gdy koszta obecnie przedsiębrać się mającéj regulacji Wisły na 15 milionów złreń. obrachowano, to przy zastosowaniu dotychczasowego systemu konkurrencyjnego, mieszkańcy nadbrzeża zniszczeniu uledz by musieli.

Czł. Tow. *Julian Kirchmajer* popierając wniosek, stawia ogólną a bardzo logiczną zasadę: że wszelkie komunikacje tak lądowe jak wodne winny być podciągnięte pod jedno prawidło, i jedna winna być zasada pokrywania kosztów budowy i utrzymania tak dróg wodnych jak i lądowych. Jak drogi lądowe dzielą się

na gościńce główne krajowe, które są utrzymywane kosztem całego kraju to jest rządowym; obwodowe, do których utrzymania obwód konkuruje; gminne, do których zachowania gmina się przyczynia, i wreszcie prywatne, utrzymywane kosztem prywatnych; taka sama zasada i podział kosztów winny być zachowane względem rzek, tych drugich środków komunikacyjnych. To jest, rzeki spławne, które służą za drogi wodne całemu krajowi, winny być regulowane i ich koryta utrzymywane kosztem całego kraju, gdyż one bogactwo ogólne podnoszą. Mniema, że taką drogą wodną krajową jest tylko w zachodnich obwodach galicyjskich Wisła; w każdym zaś razie winny być postawione zasady i według nich orzeczone, które rzeki uważane być mają za drogi wodne krajowe, które za obwodowe i t. d.,— i według tego dopiéro należy postępować z jakich funduszów winny być regulowane i utrzymywane.

Czł. Tow. *Trojacki* czyni uwagę, że nietylko Wisła ale i San za wodny gościniec krajowy uważany być winien. Wiele głosów dodaje że i Dunajec uznany być winien (zapewne w dolnym biegu) za taki gościniec krajowy.— Czł. T. *Gołaszewski* mówi, że zasadę należy generalizować, że sprawiedliwość wymaga, aby wszelkie środki komunikacyjne jednéj normie podpadły.

Prezes wzywa Zgromadzenie do głosowania nad wnioskiem i wniosek zostaje przyjęty.

Następnie Preses oświadcza, że odebrał list od p. *Władysława Dąmbskiego,* dotykający jednéj z najważniejszych kwestij, to jest kwestji zniesienia służebnictw, i odczytuje list którego główny ustęp brzmi:

„Jednym z najżywszych interesów kraju jest kwestja zniesienia służebnictw; ten przedmiot już tylokrotnie został poruszany i ostatecznie przez Sejm szczególnéj opiece Wydziału sejmowego polecony.

„Przy faktyczném rozwiązaniu téj kwestji jest atoli strona, która interesowanych obywateli bardzo żywo dotyka i w całym kraju wszechstronne wywołuje skargi, które mianowicie w tém spoczywają, iż komisje którym jest poruczone ostatecznie rozwiązanie stosunków służebnictw, na niewłaściwe przechodzą pole, i gdzie zachodzi wątpliwość o własność służebnego gruntu, według osobnych i różnemu tłumaczeniu ulegających norm, z pominięciem trybunałów sprawiedliwości i form kodexem postępowania sądowego objętych, w granicach własnéj kompetencji stanowcze wydają wyroki. To postępowanie wyjątkowe w kwestjach własności, z uchyleniem właściwych trybunałów i form kodexem cywilnym objętych, nie dozwalając dostatecznéj obrony prawa własności w obec tych komisyj, rodzi narzekania po wszystkich okolicach kraju na krzyczącą niesprawiedliwość wyroków o własności ziemskiéj. W skutek tego zachwiane do wysokiego stopnia zaufanie publiczne wywiera wpływ szkodliwy na wartość posiadłości ziemskich a ostatecznie na rolnictwo".

Daléj piszący przedstawia, że sam także zagrożony jest w prawie swéj własności, z powodu „że komisje do rozwiązania stosunków służebnictw postanowione, przy zachodzącéj wątpliwości o własność służebnego gruntu, wydały wyrok także o prawie mojéj własności w sposób z istniejącemi w kodexie cywilnym prawami niezgodny;" a gdy nadto kwestja ta nietylko osobisty interes piszącego, ale żywo dotyka sprawę kraju i rolnictwa, Towarzystwo zaś rolnicze powinno zajmować się wszelkiemi sprawami które się rolnictwa i gospodarstwa krajowego tyczą, przeto uprasza, aby przedmiot ten, Prezes i Komitet Ogólnemu Zgromadzeniu pod rozwagę poddał, w celu obmyślenia zaradczych środków przeciw grożącemu posiadłościom ziemskim niebezpieczeństwu."

Po odczytaniu tego listu, zabiera głos ze strony Komitetu hr. *Adam Potocki,* mówiąc jak następuje:

„List dopiero przez Prezesa odczytany, zwrócił uwagę Komitetu, jako tyczący się sprawy interesu obecnego, nam wszystkim wspólnéj, nas i majątków naszych dotykającéj; tém bardziéj, iż wywołuje kwestję publiczno-prawną wśród Zgromadzenia naszego na prywatnéj tylko obradującego drodze. Tą to stroną sprawy Komitet głównie uderzonym został, prowadzi ona bowiem Zgromadzenie na dwojakie niebezpieczeństwo: pierwszém jest dotknięcie przez Towarzystwo prawomocnie już przesądzonéj sprawy i dyskusja krytyczna postępowania rządu; drugiém i większém może niebezpieczeństwem jest postawienie Towarzystwa, jako bardziéj występującego po stronie większéj własności i wyłączniéj w jéj obronie stawającego.

Jeżeli więc mimo tego Komitet Zgromadzeniu sprawę tę przedstawia, czyni to znając Zgromadzenia rozwagę i jego dojrzałość, z jaką utrzymać potrafimy dyskusję w granicach poszanowania jakie prawu winniśmy. Co do drugiego niebezpieczeństwa jakie wam wytknąłem, tu uczucie wyższe nam wskazało, iż w czystości sumienia naszego, i w przeświadczeniu chęci naszych dla naszego ludu, wyżsi jesteśmy od oskarżeń tak niskich i z tak niska pochodzących. Upraszam więc tylko i w mojem i w Komitetu imieniu o spokojności w dyskusji i rozwagę.

„Dalszym powodem Komitetowi w poddaniu kwestji téj pod dyskusję jest nie tyle sam interes materjalny, sama szkoda, jaka z pomnożenia faktów jak obecny powstaćby nam mogła; lecz prawdziwym powodem jest to głębokie przekonanie, iż w żadnéj chwili nie godzi nam się odstąpić od prawdy i sprawiedliwości. Już nadto, panowie, w kraju naszym własność naruszoną była, byśmy pominąć mogli nadal tknięcie się téj świętéj zasady. Jedna tylko prawda i jedna sprawiedliwość zbawić nas potrafią; my od nich nigdy nie odstępujmy.

„Co do kwestji saméj, to tak ona stoi. Od niejakiego czasu, od miesięcy może kilku, czuć się to daje, że wyroki w sprawach o służebnictwa w kierunku zupeł-

nie nowym bywają wydawane. Jeżeli dotychczas wyroki organów administracyjnych miały za przedmiot swój samą sprawę, sam tylko fakt służebnictwa,— od niejakiego jak wspomniałem czasu, sama własność gruntu, na którym służebność cięży, przedmiotem decyzji bywa.

„Wiadomo wam, panowie, iż sprawy służebnictw dotyczące, na drodze administracyjnéj rozstrzygane bywają. Jeżeli da się pojąć, iż w chwili jak obecna, napotkawszy kwestję tak zawiłą, tak splecioną z obecnością jak kwestja służebnictw, rozwiązanie jéj i rozstrzygnięcie spraw z niéj wynikających poruczonem było prędszemu działaniu władz administracyjnych; jeżeli, jak mówię, da się to pojąć w przedmiocie służebnictwa; to ja nie rozumię, niezrozumię nigdy, jak sprawy dotyczące prawa własności rozwiązane być mogą przez te organa.

„Jednakże od kilku dni mamy przykłady, iż nawet w najwyższych instancjach władze te dotknęły saméjże własności; gdy tymczasem wątpliwości nie podpada, że tylko istnienie lub nieistnienie służebnictwa na tym lub owym gruncie przedmiotem orzeczenia władzy politycznéj być może. Tutaj zaś mamy przykłady, iż mimo przytoczonych metryk, mimo opłacania podatków przez więcéj niż 20 lat, ministerjum własność gruntu służebnego przyznało gminie miejscowéj.

„Powiedziałem na wstępie i tak jest w istocie, że nikt bardziéj odemnie nie szanuje prawomocnie wydanych wyroków. Wobec jednak zjawiska, które wszyscy dostrzegamy, téj chorowitéj żądzy własności cudzéj, co jak zaraza od niejakiego czasu się szerząc, powoli lud nasz ogarnia, obowiązkiem jest naszym powstawać przeciwko jéj objawom i wskazać opinji publicznéj przykłady, gdzie się jéj pobłaża.

„Przez lat wiele, Panowie, najsroższemi ciśnięci byliśmy nieszczęściami: była niemi ta obojętność jakaś i zmartwiałość, co jak nocy czarnéj sklepienie kraj nasz okrywała. Zdarta jest na poły ta zasłona, przebiliśmy ono sklepienie, przebiliśmy je łzą, modlitwą i krwią naszą. Za raz danym przykładem postępować winniśmy; obowiązkiem jest naszym, po uchyleniu całunu tego, promień światła i prawdy na to co się w kraju naszym dzieje sprowadzić.

„Kwestje wszelkie tyczące się własności i prawa do ziemi tak bliskie są Towarzystwa tego, iż nam ministerjum i władze za złe mieć nie mogą, gdy tę sprawę poruszamy, gdy chcemy być odgłosem bólu na to, iż będąc nieraz ofiarą politycznych stosunków, pokrzywdzeni się być czujemy. Tém mniéj nam to za złe mieć można, iż jak wiecie Panowie, w sprawach służebnictw ministerjum ostatnią jest apelacją; po zapadłym jego wyroku, prywatnemu wszelki regres jest zamknięty.

„Jeżeli zaś stowarzyszenia mają cel jaki, to jakiż on będzie, jeżeli nie ten, aby tam wesprzeć i wspomódz indywidua, gdzie siły indywidualne nie starczą, by tam wspólnie głos podnieść, gdzie głos prywatny byłby głosem wołającego na puszczy. A opierając się na fakcie w obecnym liście zawartym, Komitetu było myślą przedstawić wam wniosek i w nim wyrazić to, co wam w tych słowach wyłuszczyć chciałem, to jest zdanie, iż tutaj nie tylko materjalne, lecz moralne interesa kraju są zagrożone.

„Środki jakie wniosek ten zaleca są takie, jakie najzupełniéj w atrybucjach naszych są zawarte: wyrażenie obawy i wskazanie faktu zagrażającego porządkowi i zdrowiu społecznemu, oraz wpływanie na tych co wpływ mają, w celu ratowania pokrzywdzonych.

„Te to mysli podyktowały wniosek który wam odczytam:

„„Zgromadzenie Ogólne Towarzystwa rolniczego, upatrując z żalem w postępowaniu właściwych organów dowolno obrany w tych ostatnich czasach i nowy kierunek w tłumaczeniu i zastosowaniu istniejących praw, spory o służebnictwa rozstrzygających; a w niepłonnéj obawie, że taki kierunek, gdyby miał służyć za normę ogólną w przeprowadzeniu dalszém spraw służebniczych w kraju, zagrażałby prawom, bezpieczeństwu i saméj zasadzie własności, których nienaruszalność jest główną podstawą wszelkiego postępu gospodarstwa i rozwoju bogactwa krajowego, ale zarazem i pierwszym warunkiem porządku i zdrowia społecznego;— w przeświadczeniu zaś, że w moc samych przepisów poszczególnego prawodawstwa spraw służebniczych tyczącego się, (po zapadłych wyrokach ministerjalnych) dalsze usiłowania prywatnych w obronie praw i własności swojéj stają się bezskutecznemi — uchwali: polecić Komitetowi co do spraw służebniczych zbieranie wypadków poszczególnych, z opisem dokładnym towarzyszących okoliczności, w celu przedłożenia takowych do dalszego prawnego użytku wysokiemu Wydziałowi sejmowemu i Delegacji sejmowéj w Radzie państwa zasiadającéj.""

Po odczytaniu tego wniosku, Zgromadzenie przyjmuje go jednomyślnością.

Z kolei porządku dziennego Prezes oznajmia, iż Zgromadzenie ma przystąpić do wyboru siedmiu Członków Komitetu w miejsce 5 wylosowanych na pierwszém posiedzeniu i 2ch którzy swe mandaty złożyli. Uprasza przytém, aby jednocześnie z podawaniem 7 kandydatów na Członków Komitetu, składano także wota na 3 Członków delegacji, jaka w skutek uchwały Zgromadzenia ma przedsięwziąść kroki ku wyjednaniu stanowczego ukonstytuowania się Towarzystwa kredytowego.— Do obliczenia wotów proponuje Prezes komissją pod przewodnictwem Człon. Komitetu *Jenerała Kruszewskiego*, złożoną z Członków Towarzystwa: *Konstantego Pilińskiego*, *Alexandra Gorajskiego*, *Władysława Hallera*, *Celestyna Zakaszewskiego*, *Antoniego Lisowieckiego*, *Alfreda Milieskiego*, *Romana Konopki*, *Ludwika Jędrzejowicza*.—Zgromadzenie propozycją tę przyjmuje.

Po złożeniu wotów przez obecnych Członków z kolei imiennie przywoływanych, po obliczeniu kartek złożonych i wręczeniu ich Prezydującemu komissji, Prezes odracza posiedzenie do godziny 6 po południu.

Przed rozejściem się, Wice-Prezes podaje do wiedzy Zgromadzenia, iż Czł. Towarz. p. *Ludwik Zieleniewski* właściciel fabryki machin i narzędzi gospodarskich w Krakowie ofiarował darem młyn konny dla szkoły rolniczéj w Czernichowie, zasłużywszy tym czynem szlachetnym na wynurzenie mu publicznie wdzięczności Towarzystwa.

POSIEDZENIE VIIIme

dnia 27 lutego 1862 popołudniu.

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 6téj po południu.

Prezes oznajmia, iż pytania programu dotąd nie rozbierane są mniejszéj wagi, przeto dla braku czasu na rok przyszły pozostawione być mogą. Zwraca z drugiéj strony uwagę Zgromadzenia, iż wedle przyjętego dotychczas zwyczaju, pytania i wnioski na przyszłoroczne zebranie jaknajrychléj Komitetowi przesłane być winny. Wzywa wkońcu Czł. Komitetu Jenerała Kruszewskiego do zdania sprawy z rezultatu odbytego głosowania na Członków Komitetu i Delegacji w sprawie Tow. kredytowego.

Jenerał Kruszewski przewodniczący komissji obliczającéj wota oznajmia, iż głosujących było 169, przeto absolutną większość stanowi głosów 85.

Najwięcéj z kolei głosów otrzymali: 1) *Adam hr. Potocki* 166, 2) *Józef Konopka* 161, 3) *Dr. Felix Szlachtowski* 151, 4) *Stanisław Starowiejski* 148, 5) *Julian Kirchmajer* 143, 6) *Edward hr. Stadnicki* 137, 7) *Ludwik hr. Wodzicki* 107. Ci przeto obrani zostali Członkami Komitetu.

Na Członków zaś Delegacji najwięcéj głosów otrzymali: *Franciszek Trzecieski* 140, *Paweł Popiel* 83, *Edward hr. Stadnicki* 61.

Po ogłoszeniu rezultatu wyborów zabrał głos p. *Franciszek Trzecieski*, aby podziękować za zaufanie, w skutek którego do delegacji wybranym został; oświadcza gotowość swoją do wszelkich usług mających dobro kraju na celu; w końcu nadmienia, iż jeżeli skutek z czynności delegacji nie tak prędko nastąpi jak się może Zgromadzenie spodziewa, przyczyny tego nie w chęciach i staraniach delegacji, ale w nieprzyjaznym zbiegu okoliczności szukać należy.

Prezes oznajmia Zgromadzeniu, że p. Ludwik Skrzyński chce pożegnać Zgromadzenie w imieniu delegowanych z Towarzystwa rolniczego lwowskiego. Jakoż p. **Ludwik Skrzyński** zabrawszy głos, w następujących mniéj więcéj słowach przemawia:

„Przyjęci przez was z braterską życzliwością, winniśmy wam w imieniu Towarzystwa, które nas wysłało, szczere za to złożyć dzięki. Pobyt nasz w grodzie tym,— nie powiem waszym, gdyż gród w którym królów i męczenników polskich popioły spoczywają, nie jest jednéj części, ale całego narodu stolicą i świątynią,— pobyt w tym grodzie naszym i udział w pracach Towarzystwa waszego, dał nam poznać, iż w sercach waszych dla wszystkich synów ziemi polskiéj tkwi to samo uczucie miłości braterskiéj. Wdzięczni wam jesteśmy za wszystkie współczucia oznaki, a wdzięczniejsi jeszcze za to, iż w bliższém zetknięciu się przy wspólnéj pracy zaczerpnęliśmy u was nowych sił i nowéj podniety, silniejszéj wiary w lepszą dla nas wszystkich przyszłość. Będąc bowiem świadkami takiéj o dobro powszechne gorliwości; widząc tu tyle dzielnych towarzyszów broni w walce o dobro kraju, i w nas wzmogła się odwaga i nasze podniosły się nadzieje. Dzięki więc wam, Panowie, za to ożywcze ciepło, którém się przy waszém ognisku i nasze ogrzały serca. A kończąc głos ten, niech mi wolno będzie z téj trybuny pożegnać was okrzykiem: Niech żyje Towarzystwo Krakowskie, niech żyją zacni jego przewodnicy!“

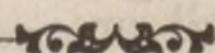
Następnie p. **Władysław Niegolewski** wstępuje na mownicę wśród hucznych oklasków, aby również pożegnać Zgromadzenie w imieniu delegowanych Towarzystwa rolniczego Poznańskiego.

„Dziękuję wam—mówił on — za serdeczne przyjęcie jakiegośmy od was doznali w domu ojców naszych; gdyż jak słusznie mój poprzednik delegat lwowski powiedział, jesteśmy tu wszyscy we wspólnym domu rodzinnym, a na mocy praw pozytywnych, do których się tu odwoływano, winniśmy i musimy wspólnie pracować. Na mocy tych praw pozytywnych, traktatami zagwarantowanych, tworzymy, mimo podziałów politycznych, jednę rodzinę, jednę całość narodową. Te prawa pozytywne, chociaż pozostawiły podziały polityczne, zastrzegły jednak naszą łączność pod każdym innym względem, nasz byt jako jednego narodu, naszą jedność pod względem rolnictwa, przemysłu i handlu. Trzymajmy się prawa tego, a biada tym, którzy mniéj czynią dla dobra ogółu, niż do tego prawo mają. Dziękuję Towarzystwu rolniczemu Krakowskiemu, iż otworzyło nam wnijście do wspólnéj pracy, że nas zaprosiło w swoje grono; lecz gdyby nie uczyniło tego, przekroczyłoby względem nas prawa pozytywne, nie spełniłoby obowiązku ustawami nałożonego. Widzieliśmy zacne prace wasze około dobra publicznego i będziemy z tego sami korzystali, bo nasze dobro jest wspólne. Będziemy również pracować w kółku naszém na tém samém polu, a wspólnemi siłami podniesie się pomyślność całéj rodziny narodowéj. Bo słusznie wyrzekł Brodziński: „Czyń każdy w swojém kółku co każe duch Boży, a całość sama się złoży“.

Grzmiące oklaski odpowiadają na tak zakończoną przemowę Niegolewskiego.

W końcu **Prezes Henryk Wodzicki** zabiera głos i żegna najprzód delegowanych z różnych stron ziemi polskiéj na zgromadzenie przybyłych, dziękuje im za żywy udział w pracy i we wspólnych obradach. Zwracając się następnie do Zgromadzenia, wyprowadza dobrą wróżbę jaką daje dla przyszłości Towarzystwa tak liczne zebranie teraźniejsze, najliczniejsze jakie było od 18 lat istnienia Towarzystwa. Poruszano tu i rozbierano pytania mające wielką wagę i donośność. Światło które na rany społeczeństwa naszego rzucono, ułatwi wynalezienie stosownego na nie lékarstwa; a jakkolwiek Towarzystwo nie jest ciałem prawodawczém, aby samo mogło zaradcze środki stanowić, jednakowoż Zgromadzenie to reprezentujące ważne interesa kraju, może wiele zdziałać za pomocą wzrastającéj potęgi opinji publicznéj. Wzywa Członków Towarzystwa, ażeby nie ograniczali się na czynnościach w czasie Ogólnego Zgromadzenia odbytych, lecz aby każdy wróciwszy do domu wziął się do pracy wytrwałéj. Towarzystwo winno być ciałem pełném żywotności, a będzie niém jeżeli pojedynczy Członkowie zadania na nich ciężące wypełnią. Do tego zadania należy szerzenie

jedności i bratniéj miłości między dziećmi jednéj ojczyzny, bo kto niezgodę sieje, ten nienawiść zbiera. A jeżeli nam się powiedzie na drodze zaprowadzenia zgody i ładu w ustroju społecznym choćby jeden krok naprzód postąpić, to przyszłość nam pewno nie zarzuci, żesmy nasz czas zmarnowali. Niech świat zobaczy jak spory się kończą, gdzie miłość prawem, a sędzią jest Bóg.— W końcu dziękuje Prezes za życzliwość przez Zgromadzenie mu objawioną; nadmienia, iż jeżeli skutki nie zawsze odpowiedziały chęciom, to winy tego nie w Dyrekcji Towarzystwa szukać należy; wynurza każdoczasową gotowość swą do usług dla kraju; a ogłaszając posiedzenia za zamknięte, żegna Zgromadzenie wyrazami: do zobaczenia na wystawie rolniczéj w Tarnowie!

O zabezpieczeniach w naszym kraju.

(Dokończenie. — Zob. Nr. 51 Tygodn.)

Pełnomocnik we Lwowie przewodniczy w biórze tak zwanéj Reprezentacji Dyrekcji, złożonéj z sześciu urzędników, którzy załatwiają czynności zabezpieczeń obwodów wschodnich, należących do okręgu rządowego lwowskiego, z wyjątkiem obwodu przemyskiego i sanockiego; działa on w znacznym zakresie, ale zawsze w porozumieniu się i w myśl instrukcyj udzielanych mu od Dyrekcji. Pełnomocnik w Cieszynie przyjmuje zabezpieczenia w Szląsku.

Delegat Towarzystwa, każden w danym obrębie wpływa na pomyślny rozwój instytucji, udziela opinje o nadesłanych mu podaniach zabezpieczeń, a w razie pogorzeli albo sam robi likwidacją szkody, jeżeli takowa nie przechodzi summy 500 zł. w. a., albo w razie większéj szkody przewodniczy komissji likwidacyjnéj zesłanéj w tym celu od Dyrekcyi.

Agenci Towarzystwa mają jak zwykle obowiązek zjednywania członków, ułatwianiem im przystąpienia do Towarzystwa; oni przesyłają Dyrekcji do Krakowa lub jéj Reprezentacji do Lwowa wykazy przedmiotów do zabezpieczenia podanych, odbierając w zamian z tamtąd gotowe świadectwa zabezpieczeń czyli police dla wręczenia ich stronom od których ściągają przypadające należytości.

Tak uproszczona administracja instytucji nietylko że wpływa najwięcéj na jéj pomyślny rozwój, ale oszczędza równie wydatków, które nie do porównania większe są we wszystkich innych towarzystwach utrzymujących znaczną liczbę dobrze płatnych urzędników.

Przedmiotem zabezpieczeń téj instytucji jest wszelki majątek nieruchomy, to jest budynki, tudzież ruchomości, jak ziemiopłody w budynkach lub stertach, inwentarze, sprzęty i t. p.

Nieruchomości podawane do zabezpieczenia różnią się między sobą naprzód, według tego jak się znajdują w miastach mniéj lub więcéj na niebezpieczeństwo ognia narażonych, albo na wsi*); powtóre, ze względu na ich kostrukcją i materjały do budowy użyte dzielą się na trzy klassy **); wreszcie pod względem ich użycia i przeznaczenia rozróżniają się na trzy stopnie niebezpieczeństwa ***). Opłata od budynków w tych miastach i miasteczkach w których się pożary bardzo często powtarzają — jak Brody, Bolechów, Delatyn, Dolina, Halicz, Horodenke, Kałusz, Kossów z Manasterskiem, Kołomyja, Kutty, Nadworna, Pistyń, Rożniatów, Tarnopol, Wyżnica, Zabłotów, Załośce i Zbaraż, — wynosi dwa razy tyle co w innych miastach i miasteczkach kategorji 3ciéj.

Ruchomości rozróżniają się na cztery działy, pod względem ich natury, to jest palności, łatwości zepsucia w ogniu i trudności ugaszenia ****),

*) Kategorja A. Lwów, Kraków i Czerniowce. — Kategorja B. Bochnia, Biała, Brody, Brzeżany, Jasło, Jarosław, Podgórze, Przemyśl, Nowy-Sącz, Sambor, Sanok, Stanisławów, Stryj, Tarnów, Tarnopol, Rzeszów, Wadowice, Złoczów, Żółkiew i przedmieścia miast kategorji A. — Kategorja C. Wszelkie inne miasta i miasteczka, oraz przedmieścia miast kategorji B., jako téż wsie.

**) Klassa I. Budowle murowane z dachami ogniotrwałemi i szczytami murowanémi. — Klassa II. *a)* budowle różniące się od Klassy Iszéj tém tylko iż nie mają szczytów murowanych; *b)* budowle murowane z dachem drewnianym. — Klassa III. Budowle drewniane lub z pruskiego muru z dachem drewnianym. — Klassa IV. Wszelkie budynki pokryte słomą lub trzciną.

***) Stopień 1. Domy zwyczajne mieszkalne, lub budynki bez ognisk. — Stopień 2. Budynki grożące większém niebezpieczeństwem, jakoto: karczmy, kuźnie, piekarnie, łaźnie publiczne, młyny; budynki mieszczące w sobie wszelkiego rodzaju przędzalnie mechaniczne, stajnie pocztowe, stajnie zajezdne; w ogólności wszelkie fabryki i zakłady w których chociaż są ogniska fabryczne, jednak niewielki stopień niebezpieczeństwa ogniowego przedstawiają, jak równie składy przedmiotów nie bardzo zapalnych, jakoto wełny, węgli, torfu i t. p. Stopień 3. Budynki zagrażające największém niebezpieczeństwem, jakoto: gorzelnie, browary, huty szklane, potażarnie, teatra, dystylarnie, suszarnie z ogniskami, piece do wypalania fajansu, porcelany, wapna, gipsu; składy spirytusu, oleju i t. d., oraz wszelkie inne największe niebezpieczeństwo przedstawiające, niemniéj domy wiejskie mające kominy z chrustu plecione.

****) Dział I. Przedmioty niezapalne, lecz przez pożar zniszczeniu lub uszkodzeniu ulegające: *a)* kruszce wszelkiego rodzaju, *b)* wyroby kruszcowe: warsztaty, machiny, naczynia i sprzęty całkowicie z kruszczu wyrobione; *c)* z pomiędzy ciał kopalnych: sole, marmur, gips, kreda, wapno gaszone, kamienie i t. p.; *d)* wyroby z ciał kopalnych: szkło, naczynia kryształowe, fajans, porcelana, wyroby garncarskie

a w każdym z tych działów odnośnie do kategorji, konstrukcji i stopnia niebezpieczeństwa budynku w którym są umieszczone.

Zabezpieczenie budynków nie może być na krótszy czas od jednego roku, zabezpieczenie ruchomości najmniéj na trzy miesiące.

Szkody zrządzone przez ogień w zabezpieczonych budynkach lub ruchomościach wynagradza Towarzystwo w rzeczywistéj ich wartości: w razie zupełnego zgorzenia zabezpieczonego przedmiotu odbiera poszkodowany całą zabezpieczoną przezeń summę, jeżeli poniesiona szkoda równa się téj summie albo ją przewyższa, — jeżeli zaś z pewnością zbadać można, że szkoda jest mniejszą od zabezpieczonéj summy, w takim razie wraca się tylko wartość rzeczywiście poniesionéj szkody.

Fundusz na wynagrodzenie szkód i administracją instytucji stanowią zaliczki przypadające według przyjętéj normy od zabezpieczonych wartości; w razie zaś gdyby szkody poniesione w jednym roku przewyższały summę złożonych w tym roku zaliczek, przychodzi w pomoc fundusz rezerwowy, utworzony z opłat uiszczanych przez stałych członków po 30 % od zaliczki w przeciągu lat trzech, to jest po 10% rocznie, a będący na czas trwania Towarzystwa niepodzielną własnością tychże członków.

Jeżeli szkody zrządzone w jednym roku wraz z kosztami administracji są znacznie mniejsze od summy zaliczek w tymże roku złożonych, jeżeli zatém po zamknięciu rocznych rachunków okaże się różnica na korzyść Towarzystwa, w takim razie członkowie w stosunku do złożonych przez nich za rok przeszły zaliczek odbierają tę różnicę jako zwrot przy odnowieniu zabezpieczenia, to jest płacąc zaliczkę na rok następujący w téj saméj co w roku przeszłym ilości, strącają z niéj zwrot na nich z roku przeszłego przypadający.

Ten przypadek ma miejsce w pierwszym roku istnienia Towarzystwa, to jest w roku bieżącym. W roku tym od 1go maja 1861 do ostatniego kwietnia 1862 zabezpieczono budynków i ruchomości w ogóle przeszło za 130,000,000 złp.*). Zaliczki złożone od téj zabezpieczonéj summy wynoszą około 1,100,000 złp.—

Po odtrąceniu wydanych na wynagrodzenie szkód przeszło 332,000 złp., tudzież kosztów administracji i innych wydatków — których w téj chwili ściśle oznaczyć nie mogę, z powodu że bilans ogólny jeszcze nie jest gotowy — pokazała się tak znaczna różnica na korzyść Towarzystwa, że członkowie odbierają już tymczasowo na rachunek zwrotu 25% od składanéj przez nich zaliczki: kto np. zapłacił za rok przeszły zaliczkę w ilości 100 zł., ten odnawiając zabezpieczenie na rok następujący, płaci wprawdzie taką samą zaliczkę, ale odbierając zarazem 25% zwrotu za rok przeszły, składa tylko 75 zł. w gotówce.

Tak pomyślnym rezultatem można się cieszyć jedynie w towarzystwie na zasadzie wzajemności opartém. Gdyby te sto trzydzieści milionów złp zostały zabezpieczone w towarzystwie akcyjném zagraniczném, to widocznie blisko 200,000 złp. byłyby wyemigrowały z Galicji do Wiednia lub Triestu.— Żałować więc tylko należy tych którzy z *jakichkolwiekbądź powodów* wachają się dotąd z przystąpieniem do krajowego Towarzystwa. Wydano wprawdzie w naszéj Instytucji przeszło 8000 polic w upłynionym roku— zabezpieczeni członkowie Towarzystwa odbierają 25 % zwrotu — fundusz rezerwowy wynosi około 125,000. złp.; — co jest dowodem że ta nowa Instytucja krajowa jest pożyteczną, że jest konieczną i że może istnieć o własnych siłach, bez pomocy zakładowych akcyjnych kapitałów,— ale to wszystko nie dowodzi jeszcze iżby kraj cały pojął należycie i zrozumiał potrzebę i pożytki takiéj instytucji, iżby raz pozbył się tych śmiesznych przesądów które mu nie pozwalają pojąć że od obcych nic dobrego spodziewać się nie należy.

---

i t. p. —Dział II. Przedmioty zapalne, tudzież zniszczeniu przez ogień łatwo ulegające: *a)* ciała zwierzęce, jak wełna, sierść i włosy; skóry, róg, mięso, ryby, inwentarze żywe i t. p.; *b)* z pomiędzy wyrobów z ciał zwierzęcych, wszelkie wyroby wełniane, włosiane, rogowe, skórzane, klej, mydło i t. p.; *c)* z pomiędzy wyrobów z ciał roślinnych, ze względem na naczynia w jakich się znajdują: wino, porter, piwo, miód, cukier i t. p.; *d)* z pomiędzy ciał roślinnych: zboże w ziarnie, nasiona wszelkie i owoce, towary korzenne, drzewo w klocach.— Dział III. Przedmioty łatwo zapalne, jakoto: *a)* z pomiędzy ciał kopalnych: wapno niegaszone, węgle kamienne; *b)* z pomiędzy ciał roślinnych: słoma, siano, len, konopie, zboże w snopie, tytoń i tabaka, drzewo w szczapach lub mniejszych sztukach, węgle drzewne, bawełna, chmiel i t. p.; *c)* z pomiędzy wyrobów z ciał roślinnych: wszelkie wyroby lniane, konopne i bawełniane, tudzież słomiane; papier, książki, drzewo we wszelkich wyrobach; *d)* z pomiędzy wyrobów z ciał zwierzęcych wszelkie wyroby jedwabne; *e)* wyroby wszelkie do których wchodzą ciała roślinne, zwierzęce i kruszcowe w połączeniu, jakoto: meble i sprzęty, naczynia gospodarskie, warsztaty wszelkie rzemieślnicze, powozy, przyrządzenia i mechanizmy w teatrach, sprzęty kościelne, instrumenta muzyczne i t. d.— Dział IV. Przedmioty bardzo zapalne: *a)* tłustości i żywice, jakoto: oleje, słonina, łój, wosk, dziegieć, smoła, terpentyna, pokosty, bursztyn i t. p.; *b)* ciecze alkoholiczne, jakoto: arak, spirytus, wódka, wódki pachnące, etery i t. p.

*) Dla łatwiejszego porównania stanu zabezpieczeń w Poznańskiém, w Królestwie kongresowém i w Galicji podałem wszystkie summy w złotych polskich.

L. 383.

OGŁOSZENIE KONKURSU.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego na wniosek Komisji wydawnictwa dzieł ludowych i za porozumieniem się z Komitetem Towarzystwa gosp. roln. Krakowskiego, ogłasza niniejszém konkurs do napisania dziełka gospodarskiego dla ludu, którego warunki są następujące:

1. Treścią wyłączną tego dziełka ma być gospodarstwo włościańskie, a mianowicie:

a) Uwagi nad głównemi obecnie wadami i niedostatkami gospodarstw włościańskich, z krótkim wywodem przyczyn tych niestosowności i strat z tego wynikających; przyczém należy zwrócić szczególną baczność włościan na niedogodności i szkody z przyczyny porozrzucanych ich gruntów pochodzące; jak niemniéj na korzyści regulacji, któraby je w osobne zaokrąglone całości o ile to być może, skupiła.

b) Wskazanie w sposób praktyczny, jak każde gospodarstwo włościańskie, bez zbytecznego wysilenia się na wkłady, od razu znacznie poprawić i powodzenie zapewnić mu można; — zwracając tu baczność włościan naszych na dwa szczególnie względy, to jest: na konieczną potrzebę pilności i troskliwości w obrabianiu ziemi wedle skazówek w każdéj okolicy dłuższém doświadczeniem nabytych; i na ważność pognojów, tudzież stosownych środków do uzyznienia lub poprawienia gatunku roli, łąk i pastwisk.

c) O niezbędnym w przybliżeniu stosunku sił pociągowych i inwentarza żywego w ogóle do obszaru swego gospodarstwa, ażeby ziemię w stałéj urodzajności utrzymać; tudzież o sposobach przyrządzania nawozu, powiększania jego ilości i onegoż najkorzystniejszego użycia.

d) O pastwiskach wspólnych i stosowném ich używaniu, ażeby obok utrzymania ich w sile, nie marnować ze strony drugiéj sił roboczych ludzkich, przez zaprowadzenie jak to jest w wielu miejscach zwyczajem, dowolnego paszenia w różnych porach z osobna z wyznaczaniem osobnych do tego pastuszków.

e) O pastwiskach sztucznych, tudzież o otrzymywaniu zielonéj paszy przez zasiewanie trawami pastewnemi kawałków odległych, albo do produkowania ziarna mniéj sposobnych.

f) O nowo przez gromady włościańskie pozyskanych, mocą orzeczeń Komisyj serwitutowych, na wyłączny im użytek przyznanych obszarach leśnych lub krzakami porosłych — i o potrzebie stosownego onych zagospodarowania, by z nich trwały zapewnić sobie pożytek. Zasięganie pod tym względem objaśnień i rady od miejscowych zdolnych leśniczych i poddanie takich gromadzkich własności pod zarząd takich leśniczych przy zachowaniu własnego dozoru, zdaje się tu być najwłaściwszym środkiem.

g) Główne zasady chowu bydła rogatego, koni, owiec, trzody chlewnéj i drobiu.

h) Najważniejsze skazówki dotyczące się gospodarstwa domowego dla gospodyń — ze szczególnym względem na otrzymywanie jak najwięcéj dobrego nabiału, na postępowanie z nim i zużytkowanie go — jak niemniéj na ciągnienie odpowiednich korzyści z drobiu i z ogrodów warzywnych.

i) O sadownictwie w ogólności — o sposobach sadzenia i szczepienia drzewek owocowych — tudzież o korzyściach zakładania szkółek drzewnych i obsadzania różnemi drzewami obejść gospodarskich, gościńców i dróg wiejskich, ze wskazaniem środków jak to wykonywać należy i jak by ich zachowanie ubezpieczyć.

2. Wykład ma być jasny, prosty i dla ludu naszego przystępny.

3. Książka ta mieścić ma w sobie nie więcéj jak 6 do 8 arkuszy druku.

4. Autorom podejmującym tę pracę, kancelarja Towarzystwa gospodarskiego udzieli wedle swéj możności na ich żądanie wykazu dzieł pomocniczych, któreby im do ułożenia pomienionéj książki posłużyć mogły.

5. Za napisanie odpowiadającego powyższym warunkom dziełka, wyznacza się wynagrodzenie w kwocie 450 złr. w. a., z których 300 złr. przekazane są przez Komitet Towarzystwa gosp. galic., a 150 złr. przez Komitet Towarzystwa gospod. rolniczego Krakowskiego.

6. Rękopisy nadesłane być mają w zwykły w takich razach sposób z godłem na rękopismie zapisaném, prócz tego osobno z dodaniem nazwiska autora opieczętowaném, do kancelarji Towarzystwa gospod. galicyjskiego w terminie do dnia 31 grudnia 1862 roku, po którym Komitet Towarzystwa gospodarskiego wyznaczy za porozumieniem sią z Komitetem Towarzystwa gosp. roln. Krakowskiego, Komisją ze znawców, która zbadawszy te prace, rozstrzygnie, czyli i który z tych rękopisów ma mieć przyznane sobie wynagrodzenie.

We Lwowie, d. 14 maja 1862 r.

Za Prezesa
Laskowski.

Sekretarz
Przyłęcki.

Marcelli Jawornicki Redaktor odpowiedzialny.— Nakładem Redakcji.— W druk. Czasu.— Rządzca Antoni Rother.

STAN

C. K. TOWARZYSTWA GOSPODARCZO-ROLNICZEGO-KRAKOWSKIEGO

po odbytém Zgromadzeniu Ogólném dnia 24 i następnych lutego 1862 r.

Prezes.

Hr. Wodzicki Henryk.

Wice-Prezes.

Paszkowski Franciszek.

Członkowie Komitetu.

Hr. Potocki Adam.
Konopka Józef,
Dr. Szlachtowski Felix.
Starowiejski Stanisław.
Kirchmajer Julian.
Hr. Stadnicki Edward.
Hr. Wodzicki Ludwik.
Kruszewski Ignacy.
X. Górnicki Leopold.
Benoë Atanazy
Szumańczowski Ludwik.
Wielogłowski Walery.
Trzecieski Franciszek.
Hr. Tarnowski Jan.
Trojacki Bruno.

Sekretarz.

Jawornicki Marcelli.

Kassyer i Archiwista.

Jerzmanowski Józef.

Kancelista.

Szefczyk Franciszek.

Woźny.

Gluziński Maciéj.

Członkowie honorowi.

(porządkiem chronologicznym zaproszenia.)

1. Br. Krieg de Hochfelden Wilhelm.
2. Brodowicz Józef, b. Prof. Uniw. Jagiell. w Krakowie.
3. Ettmajer de Adelsburg Andrzej, c. k. Radca nadworny, b. Szef Komissji Gubernialnéj w Krakowie, Kawaler orderów.
4. Hr. Zamojski Andrzéj, właśc. dóbr ziems., Prezes Tow. roln. w Królestwie Polskiém.
5. J. E. Hr. Gołuchowski Agenor, b. Minister Stanu.
6. J. E. Br. Schindler Jan Chrz., c. k. rzecz. Radca tajny, Prałat Kap. katedr. krakow.
7. J. E. Thinnfeld Ferdynand, c. k. rzecz. tajny Radca, b. Minister rolnictwa i górnictwa w Wiedniu.
8. J. E. Ks. Schwarzenberg Adolf, c. k. rzecz. tajny Radca i Podkomorzy, Prezes c. k. Towarzystwa narod. ekon. czeskiego w Pradze.
9. Hr. Nostitz Albert, właś. dóbr i Vice-prezes c. k. Towarzystwa narod. ekon. czeskiego w Pradze.
10. J. E. Hr. Merkandin Franciszek, c. k. rzecz. Radca tajny, czł. Rady Państwa, b. Prezydent Rządu krajowego w Krakowie.
11. X. Pukalski Józef Alojzy, Biskup djec. tarnowskiej.
12. X. Wierzchlejski Franciszek, Arcybiskup djec. lwowskiej obrz. łac.
13. X. Jachimowicz Grzegórz, Arcybiskup djec. lwow. obrz. grec.
14. X. Łętowski Ludwik, Biskup joppejski, Dziekan Kapit. katedr. krakowskiéj.
15. X. Gładyszewicz Mateusz, Administrator djec. krak.
16. J. E. Hr. Henryk Clam-Martynic, b. Prezydent c. k. Rządu krajowego krakowskiego.
17. J. Excell. Hugo Karol, książe Salm-Reifferscheid-Krautheim, Dyrektor c. k. Tow. roln. morawsko-szląskiego.
18. Hr. Potocki Alfred, c. k. Podkomorzy, Marszałek w. kor. król. Galicji i Lodomerji.
19. Wężyk Franciszek, b. Prezes c. k. Towarzystwa naukowego krakow.
20. Darowski Wincenty, b. Prezes c. k. Towarzystwa gosp. roln. krakow.
21. JW. Vukassovich Fryderyk, c. k. Radca Nadworny, Naczelnik obwodu krakow.
22. Ostrowski Alex., właśc. dóbr Maluszyna, Vice-prezes Tow. roln. w Król. Polskiém.
23. Badeni Michał, b. Prezes Tow. gosp. rol. krakow., właśc. dóbr.
24. Helcel Antoni Zygmunt, b. Prof. Uniwers. Jagiellońs. w Krakowie.
25. Smolka Franciszek, Dr. praw, Adwokat krajowy we Lwowie, Czł. Komitetu Towarz. gospod. galicyjs., właśc. dóbr.

26. Hr. Zay Karol, wł. dóbr w Węgrzech.
27. Łączyński Adolf, wł. dóbr, Prezes centralnego Towarzystwa roln. dla W. Ks. Poznańskiego.
28. Hr. Cieszkowski August, wł. dóbr. Prezes Tow. nauk. dla W. Ks. Poznańskiego.
29. Niegolewski Władysław, właśc. dóbr, Wice-Prezes Towarz. nauk. dla W. Ks. Poznańskiego.

Członkowie korrespondujący

(porządkiem chronologicznym.)

1. Franciszek Xawery Hlubek, Dr. filoz., c. k. prof. nauk. gosp. wiejskiego przy stanowém Joanneum w Gracu, Sekr. Tow. roln. Styryjskiego.
2. Hr. Czapski Marjan, właśc. dóbr ziemskich w ces. Rosyjskiém.
3. Kwiryn Russocki, właśc. dóbr Sędziszowa.
4. Piotr Trzciński, właśc. dóbr Żyrawy w obwodzie stryjskim.
5. Dezydery Chłapowski, właśc. dóbr ziems. w W. Ks. Poznańskiém.
6. Ludwik Górski, właśc. dóbr ziemsk., Czł. Komit. Tow. roln. w Król. Pols.
7. Franciszek Horski, radca ekonom. i rządca dóbr w Czechach.
8. Jan Kachler, hurtownik nasion w Wiedniu.
9. Jan Chrz. Kraus, c. k. radca górniczy w Wiedniu.
10. Jan Mittelstaedt, wł. dóbr Koniec w Król. Pols.
11. Hr. Potocki Henryk, wł. dóbr Chrząstowa, Czlon. Komit. Tow. roln. w Król. Pols.
12. Franciszek Węgleński, wł. dóbr, Czł. Komit. Tow. roln. w Król. Pols.
13. Ks. Karol Jabłonowski, c. k. Podkomorzy, wł. dóbr w Galicji.
14. Hr. Lanckoroński Kazimierz, c. k. Podkomorzy, wł. dóbr. w Galicji.
15. Józef Lompa, tłomacz sądowy w Szląsku Pruskim, autor pism rolniczych.
16. Winc. Piątkowski, Naczeln. pow. Miechows. w Król. Polskiém.
17. Tomsza Pearson, agronom w Anglji.
18. Włodz. Wolniewicz, właśc. dóbr Dębicza w Wiel. Ks. Poznańskiém.
19. Alexander Polujański, Komis. leśny przy Komissji Rząd. Przych. i Skarbu w Król. Pols., autor dzieł o leśnictwie.
20. Franciszek Xawery Assenbaum, Sekr. Tow. ekon. czeskiego w Pradze.
21. Henryk C. Weeber, Sekr. Tow. roln. moraw.-szląsk. w Bernie.
22. Ludwik Hölbing, ekon. prak. w Wiedniu.
23. Jan Nepom. Kurowski, autor dzieł roln. w Warsz.
24. Seweryn Zdzitowiecki, b. Dyrektor Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnego w Marymoncie.
25. Wojciech Jastrzębowski, Prof. tegóż Instytutu.
26. X. Jan Dzierżon, proboszcz w Katowicach w Górnym Szląsku, autor dzieł o pszczolnictwie.
27. Adam Mieczyński, redaktor „Gazety Rolniczéj“ w Warszawie, wł. dóbr Pepłowa w Król. Pols.
28. Henryk Kind, właśc. Małego Budziszyna w Łużycach Saskich.
29. v. Fabjan, b. Pułkownik wojsk kr. pruskich, wł. realności w Wrocławiu, autor pism o ogrodownictwie.
30. Andrzéj Torkwato Berlić, Adwokat w Brodzie nad Sawą w Slawonji.
31. Dr. Adalbert Fuchs, Sekretarz Towarzystwa roln. w Wiedniu.
32. Władysław Garbiński, Sekr. Tow. roln. w Król. Polskiém.
33. Piotr Seiffman, Assesor Weteryn. przy Rządzie Gubern. w Warszawie, autor pism weteryn.
34. Wincenty Stępowski, wł. dóbr Zawady w Królestwie Polskiém.
35. Jakób Reuter, c. k. Radca, kustosz technicznego Gabinetu przy Instytucie politechniczym w Wiedniu.
36. Dr. Henryk Wilhelm Pabst, c. k. radca sekcyjny, Dyrektor c. k. wyższego zakładu naukowego gospodarskiego w Altenburgu Węgierskim.
37. X. Cyryll Napp, Opat, Vice-prezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego morawsko-szląskiego w Brünie.
38. Karliński Franciszek, Adjunkt obserwatorium astr. w Pradze.
39. Fibich Alojzy, wł. dóbr. w Król. Polsk.
40. Darowski Mieczysław, agent i likwidator towarzystwa ogniowego wiedeńskiego we Lwowie.
41. Bobowski Konstanty, pełnomocnik dóbr Podhajce w obw. brzeżańskim.
42. Głuziński Józef, pełnomocnik dóbr Tulczyna w Cesarstwie Ross.
43. X. Dolinowski Jan, proboszcz w Hańsku w Król. Polskiém.
44. Miłosz Franciszek, profesor rolnictwa w Marymoncie w Król. Polsk.
45. Stalmach Paweł, redaktor „Gwiazdki Cieszyńskiej“ w Cieszynie.
46. Bernatowicz Karol, wł. dóbr Krzywoszyńce w Gubernji Podolskiéj.
47. Łyskowski Ignacy, wł. dóbr Mileszewy w Prusiech zachodnich.
48. Hr. Jezierski Mieczysław, właśc. dóbr w Gubernji Wołyńskiéj.
49. Hr. Krasiński Adam, wł. dóbr Radziejowic.,
50. Popiel Hipolit, właśc. dóbr Zajezierza w Królestwie Pols.
51. Hr. Łubieński Franciszek, właś. dóbr Kazimierza wielkiéj w Król. Polsk.

Członkowie czynni

(porządkiem alfabetycznym)

A.

1. Alexandrowicz Adolf, Mag. Farm. aptekarz w Krakowie.
2. Alth Alojzy, Dr. praw, adw. przy sądach krakow.

B.

3. Badeni Stanisław, w Branicach w W. Ks, Krak.
4. Hr. Badeni Wład., wł. Suchorowa w obw. przem.
5. Bader Maxymiljan, wł. Garlicy w W. Ks. Krak.
6. Baltaziński Mikołaj, wł. Jawornika w obw. tarn.
7. Baroch Maurycy, wł. młyna parowego w Podgórzu.
8. Bartmann Piotr, Dr. Med. i Chir. w Mędrzechowie w obwodzie tarnowskim.
9. Baszczewicz Kryspin, wł. Kożuchowa w obw. jasielskim.
10. Br. Baum Józef, wł. Kopytówki w obw. wadow.
11. Br. Baum Ferd., dzierż. Radoczy w obw. wadow.
12. Hr. Baworowski Włodzim., wł. Strussowa w obw. tarnopolskim.
13. Benoë Atanazy, wł. Niegowici w obw. bocheńskim.
14. X. Bereźnicki Józef, proboszcz w Zwierniku w obw. tarnowskim.
15. Berski Wiktor, wł. Tylmanowy w obw. sandec.
16. Białobrzeski Stanisław, wł. Sieprawia w obw. boch.
17. Bielański Władysław, wł. Łajsców w obw. jasiel.
18. Bielecki Leonard, dzierż. Mędrzechowa w obw. tarn.
19. Bielski Władysław, wł. Giebułtowa w Kr. Pols.
20. Bielski Konstanty, dzierż. Wrocanki w obw. jasiels.
21. Biesiadecki Wład., wł. Sieklówki w obw. jasiels.
22. Biesiadecki Stanis., doktór praw, adwokat przy sąd. w Krakowie.
23. Bobakowski Maxym., wł. Żebraczki w obw. sand.
24. Bobrownicki Włodzimierz, wł. Staromieścia w obw. rzeszowskim.
25. Bobrownicki Mieczysław, wł. Jaworza w obw. tarnowskim.
26. Hr. Bobrowski Ignacy, wł. Poręby wielkiej w obw. wadowickim.
27. Hr. Bobrowski Wincenty, wł. Łazów w obw. wad.
28. Bobrowski Włodz., wł. Parkosza w obw. tarn.
29. Bobrowski Żelisław, wł. Brzązowic w obw. bocheń.
30. Bobrowski Tytus, wł. Koszyczek w obw. tarn.
31. Bobrowski Władysław, właś. Woli Nieszkowskiéj w obw. boch.
32. X. Bobek Wojciech, proboszcz w Szczepanowicach w obw. boch.
33. Bochenek Felix, przedsiębiorca w Warszawie.
34. Bochniewicz Józef, wł. części Błaszkowa w obw. jasielskim.
35. Boczkowski Juwenal, Dr. praw, adjunkt c. k. Prokuratorji w Krakowie.
36. Bogdani Józef, wł. Siarczanéj góry w obw. wad.
37. Bogusz Alex., wł. Lubasza w obw. tarn.
38. Boguszewski Antoni, dzierżawca Strzelec wielkich w obw. boch.
39. Bokiewicz Konst., dzierż. Gorliczyny w obw. rzesz.
40. Borowski Maciej, wł. Hurka w obw. przem.
41. Br. Borowski Jan, wł. Sowlin w obw. sand.
42. Br. Borowski Kalixt, wł. Skawy w obw. wad.
43. X. Borkowski Felix, prob. w Jadownikach w obw. boch.
44. Brandys Wojciech, wł. Brodów w obw. wad.
45. Brandys Stanisław, wł. Wysoki w obw. wad.
46. Brodzki Henryk, wł. Jaślan w obw. tarn.
47. Broniewski Roman, adm. dóbr Im. Ossol. w obw. tarn.
48. X. Browarny Maciéj, proboszcz w Łososinie górnéj w obw. sand.
49. Br. Brunicki Max., wł. Widelki w obw. rzesz.
50. Brześciański Alex., obyw. m. Krakowa.
51. Brześciański Sylwery, wł. Rustweczka w obwodzie przem.
52. Brzeski Mieczysław, wł. Łączek, w obw. tarn.
53. Brzeziński Paweł, profes. przy szkole technicznéj w Krakowie.
54. Brzeziński Felix Dunin, wł. Zakliczyna w obwodzie boch.
55. X. Buchwald Felix, prob. w Dobrzechowie w obw. jasielskim.
56. Burzyński Xawery, współwł. Siedlec w obw. tarn.
57. Bystrzanowski Felix, wł. Sierczy w obw. boch.
58. Bzowski Kazim.. wł. Lipnicy w obw. boch.
59. Bzowski Bogusław, wł. Pieniążkowic w obw. sand.
60. Bzowski Alexander, wł. Wiercan w obw. tarn.

C.

61. Celiński Józef, dzierż. Jugowic w obw. wad.
62. Cetnerski Wincenty, wł. Machowa w obw. rzesz.
63. Cholewa Michał, włośc. w Głogoczowie w obw. wad.
64. Christiani Henryk, wł. Bratkowic w obw. rzesz.
65. Christiani Kronwald Teodor, wł. Trzciany w obw. rzesz. i Prezes c. k. sądu kraj. w Krakowie.
66. Chromy Dyzma, pełnomocnik hr. Tenczyńskiego.
67. Chrzanowski Leon, członek redakcyi dziennika „Czas“ w Krakowie.
68. Chrzanowski Wojciech, wł. Popendzyny w obwodzie boch.
69. Chrzanowski Zygm., wł. Gawrzyłowy w obw. tarn.
70. Chrząstowski Roman, wł. Burzyna w ob. Tarn.
71. Chwalibóg Kornel, wł. Grojca w obw. wad.
72. Chwalibóg Włodz., dzierż. Partynia w obw. tarn.
73. Chwalibogowski Stanisław, wł. Niegoszowic w W. Ks. Krak.
74. Chwalibogowski Władysław, wł. Brzezia w Wiel. Ks. Krak.

75. Chwistek Adam, wł. Witkówki w obw. sand.
76. X. Ciesielski Erazm, prob. w Olpinach w obw. jas.
77. X. Ciesielski Franciszek, prob. w Suchéj w obwodzie wad.
78. X. Ciurkiewicz Józef, prob. w Rzepienniku biskupim w obw. jas.
79. X. Cybulski Wincenty, kanonik honorowy i prob. w Staromieściu w obw. rzesz.
80. Czajkowski Franc., dzierż. Podolan w obw. wad.
81. Czernicki Gustaw, w Krakowie.
82. Czerski Józef, wł. Nawojówki w obw. sandeckim.
83. Czerski Stanisław, współwł. Zawady w obw. sand.
84. Dr. Czerwiakowski Ignacy, prof. Uniwers. Jagiel. w Krakowie.
85. Cziżek Juliusz, mag. farm. w Krakowie.
86. Dr. Czyrniański Emilian, prof. Uniwers. Jagiellon. w Krakowie.

D.

87. Darowski Boleslaw, wł. Turzy w obw. jas.
88. Darski Erazm, rządca Dąbrowy w obw. tarn.
89. Dąbkowski Karol, dzierż. Milanowa w obw. tarn.
90. Dąbkowski Tadeusz, dzierż. Niżyn w obw. tarn.
91. X. Dąbrowski Józef, prob. w Moszczenicy w obw. jasielskim.
92. Dąmbski Józef, wł. Rudna w obw. rzesz.
93. Dąmbski Wład., wł. Wojnicza w obw. boch.
94. Dąmbski Włodz., wł. Krzyszkowic w obw. wad.
95. Dąmbski Gustaw, wł. Kossowy w obw. wad.
96. De la Veaux August, wł. Brzyścia w obw. jasiels.
97. Denker Ludwik, wł. Gogolowa w obw. jas.
98. Hr. Dębicki Ludwik, wł. Bucheic w obw. tarn.
99. Dębiński Karol w Krakowie.
100. Dębiński Juliusz, wł. Jurkowa w Kr. Pols.
101. Dr. Dietl Józef, prof. Uniw. Jagiel. w Krak.
102. X. Dittrich Antoni, prob. w Korczynie w obw. jas.
103. Długoszewski Florentyn, wł. Lipnicy w obw. sand.
104. X. Długoszewski Ign., prob. w Grybowie w obw. sand.
105. Dobrzyński Adolf, wł. Rożnowa w obw. sand.
106. Dobrzyński Ignacy, wł. Jarzębia w obw. sand.
107. Dobrzyński Wład., wł. Partynia w obw. tarn.
108. Dobrzyński Michał, wł. Jodłowy w obw. jas.
109. Dobrzyński Tytus, wł. Jurkowa w obw. bocheńs.
110. Dolański Felix, wł. Grębowa w obw. jas.
111. Dolański Józef, wł. Majdan w obw. rzeszow.
112. Domaradzki Władysław, c. k. notaryusz publiczny w Dąbrowy w obw. tarn.
113. Drohojowski Marc., wł. Czorsztyna w obw. sand.
114. Drohojowski Tytus, wł. Ryczowa w obw. wad.
115. Dunikowski Jan, wł. Tęgoborza w obw. sand.
116. Dunikowski Wincenty, wł. Okocima górnego w obw. boch.
117. Dunikowski Antoni, wł. Piekielka w obw. sand.
118. X. Dutkiewicz Ant., prob. w Jedliczu w obw. jasiel.
119. Dwernicki Antoni, dzierż. Bilska w obw. sand.
120. Dydyński Piotr, wł. Raciborska w obw. bocheń.
121. Dzianott Józef, wł. Olszany w obw. sand.
122. Hr. Dzieduszycki Miecz., wł. Korniowa w obw. kołomyjskim.
123. Hr. Dzieduszycki Włodzim., wł. Zarzecza w obw. przemyskim i innych.
124. Hr. Dzieduszycki Alexander, wł. Izydorówki w obw. stryjskim.
125. Dzwonkowski Apolinary, wł. Jodłówki w obw. jasiel.
126. Dzwonkowski Edw., wł. Gromnika w obw. tarnow.

F.

127. Fedorowicz Wincenty, wł. Krzeczowic w obw. rzesz.
128. Fierich Tytus, Dr. Med. i Chir. lekarz obw. w Nowym Sączu, wł. Zimnowódki w obw. sand.
129. Fihauser Konst., wł. Januszkowic w obw. tarn.
130. Fihauser Konrad, wł. Brušnika w obw. sand.
131. Fijał Józef, włośc. w Mędrzechowie w obw. tarn.
132. Filek Jędrzéj, w Barwałdzie średnim w obw. wadow.
133. Fink Juljan, wł. Komornik w obw. bocheńs.
134. Florkiewicz Juliusz, wł. Młoszowy w W. Ks. Kr.
135. Foltański Felix, wł. Kańczugi w obw. wadow.

G.

136. Gadomski Edw., rządca dóbr Niezwojowic w Król Polskiém.
137. Gajoch Józef, wójt w Pleszowie w obw. krak.
138. Garbaczyński Piotr, wł. Mokrzca w obw. tarnow.
139. Gawroński Salezy, w Krakowie.
140. Gawroński Sobiesław, wł. Bolenia w obw. krak.
141. Gawroński Mieczysław, wł. Słupca w obw. tarnow.
142. Geppert Wład., wł. Zięрniowa w obw. tarn.
143. X. Giebułtowski Stanisław, katecheta szkoły roln. w Czernichowie w W. Ks. Krak.
144. Głębocki Józef, Sekretarz Tow. Dobrocz. w Krak.
145. X. Głombiński Mikołaj, proboszcz w Ujanowicach w obw. sand.
146. Głowacki Fortun., dzierż. Rzędzianowic w obw. tarn.
147. Godefroi Karol, wł. Zborowa w Kr. Polskiem.
148. Goldman Józef Bernhard, jeneralny pełnomocnik c. k. Zakładu uprzyw. Assicurationi Generali Tryestskiego we Lwowie.
149. Gołaszewski Leon, wł. Targowisk w obw. jasiel.
150. Gołaszewski Wład., dzierż. Targowisk w obw. jasiel.
151. Gołębiowski Stan., budown. w Warszawie.
152. Gołemberski Ferdynand, wł. Bolechowic w Wiel. Ks. Krakow.
153. Gołemberski Stanisław, w Bolechowicach w Wiel. Ks. Krakow.
154. Gołuchowski Erazm, dzierż. Brzyścia w obw. tarn.
155. Gorajski Alex., wł. Szebni w obw. jasiels.
156. Gorajski August, wł. Moderówki w obw. jasiels
157. Gorczyński Adam, wł. Brzeźnicy w obw. wadow.

158. Gorczyński Julian, wł. Stryszowa w obw. wad.
159. X. Górecki Józef, prob. w Sieteszy w obw. rzesz.
160. X. Górkiewicz Józef, prob. w Mucharzu w obw. wad.
161. Górkiewicz Jan, wł. Marcówki w obw. wad.
162. Górniak Jan, wł. Pisarzowic w obw. wadow.
163. Górniak Jerzy, wł. Nitka w obw. wadow.
164. X. Górnicki Leopold, prob. w Pleszowie w Wiel. Ks. Krakowskiem.
165. Górski Leon, dzierż. Kliszowa, w obw. tarn.
166. Gostkowski Wincenty, wł. Rogi w obw. sand.
167. Gostkowski Paweł, wł. Kąśny w obw. sand.
168, Br. Gostkowski Florjan, wł. Bączali dolnej w obw. jasielskim.
169. Gostwicki Wlad., wł. Niewodny w obw. jasiels.
170. Gozdowicz Antoni, wł. Rakszawy w obw. rzesz.
171. Götz Jan, wł. Okocima w obw. bocheń.
172. Dr. Grabczyński Wojciech, wł. Cerekwi w obw. bocheńskim.
173. X. Graff Józef, prob. w Leżajsku w obw. rzesz.
174. Groblewski Dyonizy, dzierż. Szymbarku w obwodzie jasielskim.
175. Groblewski Marcelli, wł. części Szymbarku w obw. jasielskim.
176. Grodziński Waleryan, wł. Gumnisk w obw. tarn.
177. X. Gruczyński Wawrzyniec, prob. w Marcyporębie w obw. wad.
178. Grudziński Jan, wł. Woli Zyrakowskiej w obw. tarn.
179. Gruszczyński Adolf, wł. Broniszowa w obw. tarn.
180. Grzybowski Witalis, wł. Rokowa w obw. wad.
181. X. Guth de Lipcse Jan Nep., prob. w Radziszowie w obw. wadow.
182. Günther Alex., wł. Dolęgi w obw. bocheń.
183. Günther Edward, wł. Faćmiecha w obw. wad.
184. X. Gwiazdoń Błażej, proboszcz w Wojniczu w obw. bocheńskim.

H.

185 X. Haas Alojzy, prob. w Libuszy w obw. jas.
186. Habicht Wilh., dzier. Brzany dolnéj w obw. sand.
187. Dr. Hajdukiewicz Kajetan, w Kobylance w obw. jasielskim.
188. Haller Cezar, wł. Mianocic w Kr. Pol.
189. Haller Władysł., wł. Polanki w obw. wad.
190. Haller Henryk, właśc. nieruchomości miejskich w Krakowie.
191. Hałatkiewicz Zenon, prof. przy szkole technicznej w Krakowie.
192. Harajewicz Jan, Dr. Med. i Chir. w Krakowie.
193. X. Harbuth Jan, prob. w Sieprawiu w obw. boch.
194. Hatscher Fardynand, rząd. dóbr. Kościelniki w W. Ks. Krak.
195. Hauser Edward, w Dąbrówce w obw. tarn.
196 Helcel Florjan, wł. Górki w W. Ks. Krak.
197. Helcel Ludwik, bankier w Krak.
198. X. Hirszberg Alojzy, prob. w Czulicach w W. Ks. Kr.
199. Holcer Karol, wł. Bud. w obw. rzesz.
200. Hołubowicz Władysław, wł. Podola w obw. sand.
201. Homolacz Edw., wł. Gnojnika w obw. bocheń.
202. Homolacz Wilhelm, (syn).
203. Homolacz Wilhelm, wł. Ilkowic w obw. tarn.
204. Homolacz Edward, wł. Zakopany w obw. sand.
205. Br. Horoch Eustachy, wł. Chwałowic w obw. rzesz.
206. Br. Horoch Kalixt, wł. Wrzaw w obw. rzeszow.
207. Horodyński Bogusław, wł. Zbydniowa w obw. rzesz.
208. Hoszard Franc., Dr. Med. i Chir. w Bochni.
209. Hupka Karol, wł. Łubna w obw. jasiels.

J.

210. Hr. Jabłonowski Kaz., wł. dóbr. Luszowic w obw. tarnowskim.
211. Ks. Jabłonowski Stanisław, wł. Płazy w W. Ks. Krakowskiem.
212. Jabłoński Ludwik, wł. Baryczki w obw. jasiels.
213. Jabłoński Wacław, wł. Hermanowy górnéj w obw. rzeszowskim.
214. X. Jakubowski Adam, członek Zgromadz. XX. Pjarów w Warszawie.
215. Jakubowski Zdzisław, w Karniowie w W. Ks. Krak.
216. Januszkiewicz Ignacy, Dr. Med. i Chirur. w Brzostku w obw. jasiels.
217. X. Janutka Walenty, prob. w Ruszczy w W. Ks. Krakow.
218. Dr. Jarocki Felix, adwok. przy sądach tarnow.
219. Jarocki Marcin, wł. Wrzępi w obw. bocheń.
220. Jaroszewski Zygm., wł. Prąd. biał. w W. Ks. Kr.
221. Jastrzębski Józef, wł. Dębna w obw. boch.
222. Jastrzębski Stan., wł. Działoszyc w Kr. Pols.
223. Jastrzębski Edm., wł. Dębna w obw. bocheń.
224. Jastrzębski Emil, wł. Łysej góry w obw. tarnow.
225. X. Jaszczor Tomasz, prob. w Bieczu w obw. jas.
226. Jawornicki Marcelli, p. w.
227. Jawornicki Felix, wł. Hussowa w obw. rzeszow.
228. Jaworski Antoni, dzierż. Załawia w obw. jas.
229. Jaworski Florjan, dzierż. Jankowy w obw. sand.
230. Jaworski Józef, właś. Falkowy w obw. sand.
231. Jerzmanowski Józef, p. w.
232. Jędrzejowicz Edw., wł. Dylongówki w obw. rzesz.
233. Jędrzejowicz Jan, wł. Zaczernia w obw. rzesz.
234. Jędrzejowicz Henryk, wł. Jasionki w obw. rzesz.
235. Jędrzejowicz Ludwik, wł. Nosówka w obw. rzesz.
236. Jędrzejowicz Wład., wł. Hyżnego w obw. rzesz.
237. Johanides Jan, burmistrz w Nowym Sączu.
238. Jordan Adolf, wł. Błonia w obw. boch.
239. Jordan Jędrzéj, wł. Kłyża w obw. tarnow.
240. Jordan z Zakliczyna Ignacy, wł. Janowic w obw. bocheńskim.
241. Józefski Jan, rządca Łuczanowic W. w Ks. Krak.

K.

242. Dr. Kaczkowski Karol, adwokat przy sądach tarn.
243. Kaczkowski Wład., dzierż. Kalembiny w obw. jas.
244. Kaczkowski Teofil, Dr. Med. i Chir., wł. Komorowa w obw. rzeszowskim.
245. Kaliski Sylwester, rządca dóbr Zatorskich w obw. wadowickim.
246. Kałuski Józefat, wł. Zegartowic w obw. bocheń.
247. Dr. Kański Mikołaj, adw. przy sądach krak.
248. X. Karpiński Onuf., prob. w Korzenny w obw. sand.
249. Karpiński Marcelli, wł. Znamierowic w obw. sand.
250. X. Katyński Ludwik, prob. w Brzeskach w obw. jasielskim.
251. X. Kaznowski Józef, prob. w Oleśnie w obw. tarn.
252. Keller Robert, wł. zakł. przem. w Podgórzu
253. Kellermann Antoni, wł. Tryńczy w obw. rzesz. i innych.
254. Kępiński Ludwik, wł. Pierzchowca w obw. boch.
255. Kępiński Jan, wł. Szczurowy w obw. bocheńskim.
256. Kępiński Ignacy, dzierż. Rudy w obw. tarn.
257. Kiernicki Konstanty, wł. Frysztaka w obw. jas.
258. Kieszkowski Henryk, wł. Tarnawy-wyżnéj w obw. sanockim.
259. Kirchmajer Winc., wł. Pleszowa w W. Ks. Kr.
260. Kirchmajer Juljan, wł. Krzesławic w W. Ks. Kr.
261. Kisielewski Seweryn, wł. Słupca w obw. tarn.
262. X. Kitrys Jan, prob. w Szczurowy w obw. boch.
263. Klobassa Karol, wł. Zręcina w obw. jasiels.
264. X. Kluczyński Jan, prob. w Nawojowy w obw. sand.
265. Kłosiński Konst., współwł. Bączali górn. w obw. jas.
266. X. Knycz Jędrzej, prob. w Porębie wiel. w obw. wadowickim.
267. Kobuzowski Cesław, wł. Sulistrowy w obw. jas.
268. Koch Wilhelm, wł. Janowic w obw. bocheńskim.
269. Kochanowski Jan, wł. Szerzyn w obw. jasiels.
270. Koczanowicz Ignacy, wł. Stróża niżnego w obwodzie sandeckim.
271. Koczanowicz Sabin, wł. Świegocina w obw. sand.
272. X. Kollor Winc., przeor XX. Cystersów w Szczyrzycu w obw. sandeckim.
273. Komar Henryk, wł. Ostrowa w obw. bocheń.
274. Hr. Komorowski Adam Wojciech, właś. Żarnowca w obw. sanockim.
275. Hr. Komorowski Franciszek, wł. Łuczyc w obw. żółkiewskim.
276. Komorowski Antoni, wł. Bojanowa w obw. rzesz.
277. Konopka Roman, wł. Tomaszowic w W. Ks. Kr.
278. Konopka Tadeusz, wł. Modlnicy w W. Ks. Kr.
279. Konopka Józef, wł. Mogilan w obw. wad.
280. Konopka Juljan, wł. Modlnicy w W. Ks. Kr.
281. Br. Konopka Leon, wł. Diamentu w obw. tarn.
282. Br. Konopka Felix, wł. Gorzyc w obw. tarn.
283. Br. Konopka Ignacy, kapitalista w Tarnowie.
284. Br. Konopka Henryk, wł. Wrząsowic w obw. boch.
285. B. Konopka Stan., wł. Nagoszyna w obw. tarn.
286. Konopka Fran. Xaw., wł. Zaleszan w obw. rzesz.
287. X. Kopestyński Franciszek, prob. w Frysztaku w obw. jas.
288. X. Kopystyński Jan, pleban w Ropie w obw. jas.
289. Korzeliński Seweryn, Dyrektor szkoły prak. gosp. wiejs. w Czernichowie w W. Ks. Krak.
290. Kosterkiewicz Antoni, współwł. Wielopola w obwodzie sandeckim.
291. Kotarski Józef, wł. Glinika pols. w obw. jasiels.
292. Kotarski Stanisław, wł. Brzysk w obw. jas.
293. Kotkowski Apolinary, wł. Hawłowic w obw. przem.
294. X. Kowalik Wojciech, prob. w Brušniku w obw. sand.
295. X. Kowalski Józef, prob. w Czernichowie w W. Ks. Krakowskiem.
296. X. Koziński Szymon, prob. w Rybny w W. Ks. Krak.
297. Hr. Koziebrodzki Wład., dzierż. Rączny w W. Ks. Krak.
298. Kozłowski Mieczysław, wł. Wiewiórki w obw. tarn.
299. Kozłowski Walery, dzierż. Mętkowa w W. Ks. Krak.
300. Dr. Kozubowski Antoni, prof. Uniwers. Jagiellon. w Krakowie.
301. Kozubowski Ferd., rządca dóbr Dzikowa w obw. rz.
302. Koźmian Stan., wł. Dobrzechowa w obw. jas.
303. Hr. Krasicki Jan, wł. Glinny w obw. lwow.
304. Krasuski Antoni, wł. Drużkowa i Piasków w obw. bocheńskim.
305. Krasuski Stanisław, dzierż. Brzezny w obw. sand.
306. X. Krawczyński Jan, prob. w Chorzelowie w obw. tarn.
307. X. Król Michał, dziekan kapit. katedr. tarn.
308. Kruszewski Ignacy, wł. Łazan w obw. boch.
309. Krzyżanowski Józef, wł. Cudzonowic w Kr. Pols.
310. Krzystkiewicz Ludwik, wł. Nienaszowa w obw. jas.
311. Krzyszkowski Ludwik, rządca ekon. Pisar w W. Ks. Krak.
312. Krzyszkowski Wincenty, dzierż. Wiśniowy w obw. jasielskim.
313. X. Księżarski Henryk, prob. w Modlnicy w Wiel. Ks. Krak.
314. Hr. Kuczkowski Kazimierz, wł. Woli Justowskiéj w W. Ks. Krak. i innych.
315. Dr. Kuczyński Stefan, prof. Uniw. Jagiel. w Krak.
316. X. Kulczykowski Onuf., prob. w Jaćmierzu w obw. sanockim.
317. Kunachowicz Józef, dzierż. Wróżenic w W. Ks. Krakowskiem.
318 X. Kwiatkiewicz Franciszek, prob. w Kołaczycach w obw. jas.

L.

319. Hr. Lanckoroński Wiktor, wł. Fałkowic w obwodzie boch.
320. Hr. Lanckoroński Ignacy, wł. Wielogłów w obw. sandeckim.
321. Langie Karol, rządca dóbr w Kr. Pols.
322. Br. Laryss. Karol, wł. Osieka w obw. wad.
323. Lebowski Oswald, wł. Woli Przemykowskiéj w obw. bocheńskim.
324. Leśniak Jakób, wł. Sidziny w obw. wad.
325. X. Leśny Józef, prob. w Dębnie w obw. boch.
326. Leszczyński Wojc., wł. Turzego pola w obw. san.
327. Lewandowski Norbert, wł. Grabanina w obw. jas.
328. Br. Lewartowski Franciszek, wł. Strzelec małych w obw. boch.
329. Lewicki Józef, rządca dóbr Niedźwiady w obw. tarnowskim.
330. Lewiecki Felix, wł. Proszówek w obw. boch.
331. Lewiecki Wład., wł. Proszówek w obw. boch.
332. Lgocki Fryderyk, wł. Jaśkowic w obw. wad.
333. X. Lgocki Alex., prob. w Otwinowie w obw. tarn.
334. Lgocki Kazimierz, wł. Lgoty dol. w obw. wad.
335. Lgocki Ludwik, wł. Lgoty w obw. wadow.
336. Ligęza Roman, wł. Dąbrowy w obw. sand.
337. Lipczyński Ignacy, wł. Karniowa w W. Ks. Kr.
338. Lipowski Tadeusz, wł. Lubczy w obw. tarn.
339. Lipowski Konstanty, wł. Kobierzyna w obw. wad.
340. Br. Lipowski Adolf, wł. Winiar w obw. boch.
341. Lisowiecki Antoni, wł. Morachowa w obw. san.
342. Lisowski Józef, rządca dóbr. Stróża w obw. boch.
343. Löffler Fran., dzierż. Krzeszowa w obw. wad.
344. Lubieniecki Juljan, w Przemyślanach w obw. brzeż.
345. X. Lubomirski Jerzy, wł. Przeworska w obw. rz.

Ł.

346. Łastowiecki Jan, wł. Sieteszy w obw. rzesz.
347. Łempicki Ludwik, wł. nieruchomości w Krak.
348. Łempicki Hilary, wł. Zyznowa w obw. jas.
349. Łepkowski Józef, obyw. miasta Krakowa.
350. Łętowski Marcelli, wł. Gorajowic w obw. jas.
351. Łopuszański Felix, dzierż. Chojnika w obw. tarn.
352. Hr. Łoś Adam, wł. Czajenczyc w Kr. Pols.
353. Hr. Łoś Alfred, wł. Bobina w Kr. Pols.
354. Łubkowski Zygmunt, wł. Glinek w obw. tarn.
355 Dr. Łuszczkiewicz Michał, b. Dyr. szkoly technicz. w Krakowie.

M.

356. Machalski Max., Dr. praw, adw. przy sąd. krak.
357. Dr. Majer Józef, Prezes Tow. nauk. krak.
358. X. Makuch Jan, prob. w Mogilanach w obw. wad.
359. Malik Józef, włośc. w Zawoi w obw. wadow.
360. Marş Józef, wł. Limanowy w obw. sand.
361. Marszałkowicz Max., wł. Kamienicy w obw. sand.
362. Marszałkowicz Zygmunt, w Kamienicy w obw. sand.
363. Marynowski Tomasz, dzierż. Buczyny w obw. boch.
364. Marynowski Wacł., dzierż. Tyniowic w obw. przem.
365. Maszewski Anastazy, wł. Trzycierzy w obw. sand.
366. Maszewski Anatol, wł. Smolic w obw. wad.
367. Meisner Anastazy, wł. Ubrzeża w obw. boch.
368. Meszyński Alex., dzierż. dóbr Orle w obw. tarn.
369. Hr. Męciński Cezar, wł. Dukli w obw. jas.
370. Miazga Alexander, wł. części Czermna w obw. jas.
371. Micewski Jan, Dr. praw, adwokat przy sąd. kraj. w Sączu.
372. Michałowski Władysław, wł. Witkowic i innych w obw. tarn.
373. Michałowski Stanisław, wł. Krzysztoforzyc w W. Ks. Krak.
374. Mieroszewski Stan., wł. Karniowic w W. Ks. Kr.
375. Mierzyński Wincenty, inżynier cywilny w Krak.
376. Mieroszewski Sobiesław, wł. Piesk. Skały w Król. Polskiem.
377. Miętuszewski Maxym., wł. Pawlikowic w obw. bocheńskim.
378. Milieski Xawery, wł. Czapel w Kr. Pols.
379. Milieski Alfred, wł. Piekar w W. Ks. Krak.
380. Miłkowski Edward, wł. Gorlic w obw. jas.
381. X. Miś Jan Kanty, prob. w Odrowążu w obw. sand.
382. Misiągiewicz Józef, adm. dóbr hr. Tarn. w obw. tarn.
383. Misiński Felicjan, dzierż. Jodłówki w obw. jas.
384. Miszewski Kazimierz, rządca dóbr Radziszowa w obw. wad.
385. X. Molnar Jan, prob. w Binarowy w obw. jas.
386. Morawski Szczęsny, posiadacz realności miejskiej w Starym Sączu w obw. sand.
387. X. Morgenstern Stanisław, prob. w Odporyszowie w obw. tarn.
388. Morski Felix, wł. Latoszyna w obw. tarn.
389. Hr. Morsztyn Tadeusz, wł. Popiela w obw. samb.
390. Mostowski Jan, dzierż. folwar. w Olszynach w obw. jasielskim.
391. Hr. Moszczeński Franciszek, wł. Zbyltowskiéj góry w obw. tarn.
392. Hr. Moszyński Piotr, wł. Niemirowa w obw. żółk.
393. Muchowicz Ignacy, obyw. m. Gorlic w obw. jas.
394. Muczkowski Tadeusz, rządca dóbr Céwkowa w obw. żółkiewskim
395. Hr. Mycielski Józef, wł. Kobylegopola w W. Ks. Poznańskiem.
396. Hr. Mycielski Felix, wł. dóbr w Kr. Pols.

N.

397. Nalepka Felix, dzierż. Siemiechowa w obw. tarn.
398. X. Neronowicz Medard, prob. w Wierzchosławicach w obw. tarn.
399. Netrebski Jan, inżynier cywilny.

400. Niedzielski Antoni, wł. Zabawy w obw. boch.
401. Niedzielski Erazm, wł. Sledziejowic w obw. boch.
402. Niesiołowski Emil, dzierż. części Blaszkowa w obw. jasielskim.
403. Niewiarowski Henryk, dzierż. Maryampola w obw. jasielskim.
404. Niwicki Józef, wł. Kierlikówki w obw. boch.
405. Niwicki Bolesł., współwł. Wojakowy w obw. boch.
406. Niwicki Lubin, wł. Rdzawy w obw. boch.
407. Nowaczyński Edward, wł. Apollinar Wadowickich w obw. tarn.
408. X. Nowak Józef, prob. w Brušniku w obw. sand.
409. Nowiński Franciszek, wł. Piotrkowic w obw. tarn.
410. Nowosielecki Rafał, dzierż. Gwozdnicy w obw. jas.
411. Nowotny Józef, wł. Nawsia kołaczyckiego w obw. jasielskim.

O.

412. Ochocki Wacław, wł. Wąpierzowa w obw. tarn.
413. X. Olcyngier Leopold, kan. Przem., prob. w Tyczynie w obw. rzesz.
414. Olearski Wład., wł. Wielkich-dróg w obw. wad.
415. X. Olszewski Franciszek, wikary w Kobylance w obw. jasielskim.
416. Olszewski Leon, wł. Sietnicy w obw. jas.
417. X. Oraczewski Edm., prob. w Mielcu w obw. tarn
418. X. Orzechowski Ign., prob. w Sance w W. Ks. Kr.
419. Ostaszewski Teofil, wł. Wzdowa w obw. san.
420. Hr. Ostrowski Wład., wł. Kobylnik w Kr. Pols.
421. Hr. Ostrowski Krystyn, w Krakowie.
422. Ostrzeszewicz Ignacy, dzierż. Prądnika czerwonego w W. Ks. Krak.
423. Otowski Franciszek, dzierż. Liplasy w obw. boch.

P.

424. Palch Antoni, dzierż. Brzostku w obw. jas.
425. Paszkowski Franciszek, wł. Toni w W. Ks. Kr.
426. Paszkowski Mieczysław, wł. Rybny w W. Ks. Kr.
427. Paszyc Bolesław, wł. Marcinkowic w obw. sand.
428. X. Pauer Floryan, prob. w Sędziszowie w obw. rz.
429. Pawlikowski Dyonizy, Dr. praw, adwokat przy sądach kraj. w Sączu.
430. Pawlikowski Mieczysł., wł. Medyki w obw. przem.
431. Pawlikowski Konstanty, dzierż. Babicy w obw. jas.
432. Pawłowski Emil, dzierż. Mostów w Szląsku austr.
433. Pawłowski Leon, wł. Dąbrówki w obw. jas.
434. Pellegrini Józef, wł. Tuchowa w obw. tarn.
435. Pelczyński Antoni, dzierż. Żmigrodu w obw. jas.
436. Peszyński Tytus, wł. Kobylan w obw. jas.
437. Petrowicz Wincenty, wł. Przybówki w obw. jas.
438. Piasecki Felix, wł. Zimnowódki w obw. sand.
439. Piasecki Józef, wł. Trzęsówki w obw. tarn.
440. Piekarski Ryszard, wł. Wiatrowic w obw. sand.
441. Pieniążek Konstanty, wł. Koszar w obw. sand.
442. Pieniążek Marcelli, wł. Rybia nowego w obw. sand.
443. Pieniążek Stanisław, wł. Kowalowy w obw. tarn.
444. Pieniążek Józef, obyw. m. Gorlic w obw. jas.
445. Pietruski Stanisł. Konst., wł. Podhorodec w obw. stryjskim.
446. Pik Wojciech, aptekarz w Jaśle w obw. jasiel.
447. Piliński Konst., wł. Sieklówki dolnéj w obw. jas.
448. X. Pinderski Robert, przeor XX. Cystersów w Mogile w W. Ks. Krak.
449. Dr. Piotrowski Gustaw, prof. Uniwers. Jagielloń. w Krakowie.
450. X. Piotrowski Erazm, prob. w Przecławiu w obwodzie tarnowskim.
451. X. Pitoń Jan, prob. w Dąbrowy w obw. tarn.
452. Piwowarczyk Stan., włośc. w Podlipiu w obw. tarn.
453. X. Pleszowski Jędrzéj, prob. w Bielanach w obw. wadowickim.
454. Płocki Jan, wł. Nowodworza w obw. jas.
455. Pokusiński Józef, dzierż. Kiełkowa w obw. tarn.
456. Pokutyński Filip, prof. szkoły tech. w Krak.
457. Dr. Pol Wincenty b. prof. Uniw. Jagiel.
458. Popiel Paweł, wł. Ruszczy w W. Ks. Krak.
459. Popiel Fran., dzierż. Sokolnik w obw. rzesz.
460. Popiel Marcin, wł. Ruszczy w W. Ks. Krak.
461. Hr. Potocki Adam, wł. Hrabstwa Tenczyńskiego w W. Ks. Krak. i wielu innych.
462. Hr. Potocki Alfred Józef, wł. Łańcuta w obw. rz.
463. Hr. Potocki Maurycy, wł. Przeciszowa w obw. wad. i wielu innych.
464. Potocki Bolesław, c. k. adjunkt powiat. Brzostek w obw. jasielskim.
465. Hr. Potulicki Kazimierz, wł. Bobrku w W. Ks. Krakowskiem.
466. Hr. Potulicki Ignacy, w Bobrku w W. Ks. Krak.
467. Prek Stefan, w Zagórzu w obw. rzesz.
468. Prek Tadeusz, w Pantalowicach w obw. rzesz.
469. X. Prexell Antoni, prob. w Stobierny w obw. rz.
470. Prochaska Józef, dzierż. Dębowca w obw. jas.
471. Pruszyński Zygmunt, wł. Łęk górn. w obw. tarn.
472. Przedrzymirski Mikoł., wł. Maćkowic w obw. prz.
473. Przyborowski Attal, wł. Dąbia w obw. boch.
474. Br. Przychocki Teod., wł. Sierakowa w obw. boch.
475. Br. Przychocki Fran., wł. Bilczyc w obw. boch.
476. Przyłęcki Stanisław, wł. Sieklówki w obw. tarn.

R.

477. Racięski Julian, wł. Berdychowa w obw. sand.
478. Radomyski Stan., wł. Łukawicy w obw. sand.
479. Ramult Bronisław, c. k. notar. publ. w Tarnowie.
480. Reczyński Antoni, dzierż. Boguniowic w obw. sand.
481. Reitzenstein Rudolf, dzierż. Trześniowy w obwodzie sandeckim.
482. Hr. Rej Stanisław, wł. Przecławia w obwodzie tarnowskim.

483. Hr. Rej Mieczysław, wł. Przyborowia w obw. tarn.
484. Hr. Rej Władysław, wł. Raniszowa w obw. rzesz.
485. Reklewski Roman, dzierż. Przegorzał w W. Ks. Krakowskiem.
486. Reklewski Eustachy, wł. Owieczki w obw. sand.
487. Rembowski Edward, w Krakowie.
488. Riedmüller Józef, Dr. med. i obyw. m. Krakowa.
489. Ritter Felix, współwł. Wielopola w obw. sand.
490. Rogaliński Henryk, wł. nieruchom. w Tarnowie.
491. Rogaliński Wincenty, dzierż Sędziszowa w obw. rzeszowskim.
492. Rogaliński Mieczysław, w Sędziszowie.
493. Rogawski Karol, wł. Ołpin w obw. jasielskim.
494. Rogawski Kwiryn, wł. Olszyn w obw. jasielskim.
495. Rogawski Walery, aptekarz w Gorlicach w obw. jasielskim.
496. Rogawski Ludwik, wł. Rzepiennika such. w obw. jasielskim.
497. Rogojski Józef, Dr. nauk przyr. i prof. gimnazyum w Kielcach.
498. Hr. Romer Bronisław, wł. Borowy w obw. tarn.
499. Hr. Romer Felix, wł. Inwałdu w obw. wad.
500. Hr. Romer Tomasz, wł. Swięcan w obw. jas.
501. Hr. Romer Władysław, wł. Dąbia w obw. tarn.
502. Hr. Romer Emil, wł. Zwiernika w obw. tarn.
503. Hr. Romer Stanisław, wł. Bieździadki w obw. jas.
504. Hr. Romer Zygmunt, wł. Ocieki w obw. tarn.
505. Romer Michał, wł. Łęk w obw. sand.
506. Romer Konstanty, wł. Jodłownika w obw. sand.
507. Romer Ludwik, wł. Krakuszowic w obw. boch.
508. Romer Henryk, wł. Bieździedzy w obw. jas.
509. Rosnowski Felix, wł. Urzejowic w obw. rzesz.
510. Roth Leopold, dzierż. Wielopola w obw. tarn.
511. X. Rozwadowski Ant., prałat kap. kat. krak.
512. Różycki Seweryn, wł. Burzyna w obw, tarn.
513. Rucki Stanisław, wł. Siennowa w obw. rzesz.
514. Rucki Konstanty, wł. Kolbuszowy w obw. tarn.
515. Hr. Rumerskirch Karol, wł. Jonin w obw. tarn.
516. Runge Ferdynand, rządca dóbr Zarzecze w obw. przem.
517. Dr. Rutowski Klemens, wł. Grudny w obw. jas.
518. Rybicki Alojzy, Dr. praw, adw. przy sądach kraj. w Rzeszowie.
519. X. Rybicki Ignacy, prob. w Wielogłowach w obwodzie sandeckim.
520. Rychlicki Franciszek, wł. Wilczej woli w obw. rzesz.
521. Rydel Roman, w Wojsławiu w obw. tarn.
522. Rylski Leon, wł. Narty w obw. rzesz.
523. Rylski Adolf, dzierż. Stobierny w obw. rzesz.
524. Rzewuski Antoni, wł. Tomaszkowic w obw. boch.

S.

525. Sadowski Michał, wł. Majkowic w Kr. Pols.
526. Samborski Juljan, współwł. Michalczowy w obw. sandeckim.
527. Ks. Sanguszko Roman, w Gumniskach w obwodzie tarnowskim.
528. Ks. Sanguszko Wład., wł. hrabstwa tarnowskiego.
529. Ks. Sapieha Adam, wł. Krasiczyna w obw. przem.
530. Ks. Sapieha Leon, Prezes c. k. tow. gosp. galic.
531. Dr. Sawiczewski Florjan, prof. Uniwers. Jagiel. w Krakowie.
532. X. Schottek Fran., prob. w Kętach w obw. wad.
533. Schwartz Antoni, wł. Antoniówki w W. Ks. Krak.
534. Hr. Scipio del Campo Jan Karol, kanonik kated. krakowski.
535. Sendor, włościanin w Bolechowicach w Ks. Kr.
536. Serafiński Leonard, c.k. notaryusz publ. w Bochni.
537. Seredyński Hipolit August, dyrektor szkoły wzorowej w Krakowie.
538. Sernicki Adam, dzierż. Trzebosia w obw. rzesz.
539. Serwatowski Jan, rządca Nizin w obw. tarn.
540. Siedmiogrodzki Adam, pełnom. dóbr w. W. Ks. Poz.
541. Siemieński Wincenty, wł. Gzichowa w Król. Pols.
542. Siemieński Wład., wł. Żytnego w Kr. Pols.
543. Siemoński Władysław, wł. Barwałdu w obw. wadow.
544. Siegler v. Eberswald Henryk, Inspektor dóbr Izdebnika w obw. wadow.
545. Sikorski Felicjan, rządca Wojsławia w obw. tarn.
546. Skarszewski Żuk Marcelli, wł. Gródka w Sand.
547. Skarzewski Żuk Prot. wł. Przyszowy w obw. sand.
548. Skarzewski Żuk Faustyn Józef, c. kr. Notaryusz publiczny w Krakowie.
549. Skarszewski Żuk Władysław, wł. Łyczany w obw. sandeckim.
550. Skarżyński Erazm, wł. Aleksandrowic w W. Ks. Kr.
551. Skirliński Jan, rządca dóbr Liszki w W. Ks. Kr.
552. Hr. Skorupka Adam, wł. Niedźwiady w obw. tarn.
553. Hr. Skorupka Leon, wł. Prokocima w obw. boch.
554. Skrzyński Alexander, wł. Kobylanki w obw. jasiel.
555. Skrzyński Wład., wł. Szalowéj w obw. jasiels.
556. X. Skrzyński Henryk, wł. Ustrobny w obw. jasiels.
557. Skrzyński Zaręba Xawery, wł. Krościenka w obw. jasielskim.
558. Skrzyński Zaręba Ignacy, wł. Strzyżowa w obw. jasielskim.
559. Skrzyński Stanisław, w Hawłowicach w obw. Przem.
560. Sławikowski Henryk, wł. Tymbarku w obw. sand.
561. Sławikowski Tytus, wł. Słopnicy w obw. sand.
562. Sławikowski Józef, dzierż. Glinnika w obw. sand.
563. Sławiński Henryk, wł. Kleczy górnéj w obw. wad.
564. Sławiński Przecław, wł. Wiktorówki w obw. wad.
565. X. Słomka Michał, prob. w Ludzimierzu w obw. sand.
566. X. Słotwiński Stan., prob. XX. kanon. laterań. Bożego Ciała na Kazimierzu przy Krakowie.
567. Słowiński Antoni, Dr. Med. i Chir. w Oświęcimiu w obw. wadowickim.

568. Smiałowski Antoni, wł. Witkowic w obw. wadow.
569. Smilowski Adam, wł. części Frydrychowic w obw. wadow.
570. X. Solarczyk Jędrzej, prob. w Tropiu w obw. sand.
571. X. Solecki Michał, prob. w Niewodny w obw. jasiel.
572. Hr. Sołtyk Henryk, w Krakowie.
573. Sroczyński Marjan, wł. Bolesławia w obw. tarn.
574. Sroczyński Winc., wł. Sudoł w Kr. Pols.
575. Stachura Franciszek, wł. nieruch. w Oświęcimiu w obw. wad.
576. Hr. Stadnicki Bronisł., wł. Babic w obw. jasiels.
577. Hr. Stadnicki Eustachy, wł. Biały w obw. sandec.
578. Hr. Stadnicki Edward, wł. Nawojowy w obw. sand.
579. Stadnicki Fortunat, wł. Białowody w obw. sandec.
580. Stankiewicz Kaz., rząd. dóbr Izdebnika w obw. wad.
581. X. Starakiewicz Waleryan, prob. w Nienaszowie w ob. jasielskim.
582. Starkel Józef, Dr. med., fizyk miejs. i sąd. w Tarn.
583. Starowiejski Stan., wł. Bratkówki w obw. jasiel.
584. Hr. Starzeński Kazimierz, właśc. Góry-ropczyckiéj w obw. tarn.
585. Stawski Leonard, dzierż. Hermanowy w obw. rzesz.
586. Steinkeller Piotr, wł. Samoklęsk w obw. jasiel.
587. Stelczowski Jan, rządca Trzcinicy w obw. Jasiel.
588. Stęchliński Kazim., pełnom. dóbr Łańcuta w obw. rzeszowskim.
589. Dr. Stojałowski Józef, adw. przy sąd. kraj. w Tarn.
590. Stojowski Emil, wł. Miechowiczek w obw. bocheń.
591. Stojowski Eugeniusz, wł. Jaszczwi w obw. jasiel.
592. Stojowski Felix, wł. Grudna w obw. jasiel.
593. Stojowski Stan., wł. Nieczajna w obw. tarn.
594. Stojowski Wład., wł. Jedlicza w obw. jasiel.
595. Stojowski Bolesł., wł. Chlebny w obw. jasiel.
596. Stojowski Jan Kanty, wł. Potoka w obw. jasiel.
597. Straszewski Henr., wł. Boguchwały w obw. rzesz.
598. Straszewski Ludwik, wł. Rzędowic w Kr. Pols.
599. Straszewski Ryszard, wł. Lutoryża w obw. rzesz.
600. Straszewski Marcelli, dzierż. Różanki w obw. tarn.
601. Straszewski Romuald, wł. Rogienic w Kr. pols.
602. Strobel Józef, urz. admin. dóbr J. C. W. Arcyks. Alberta w Hradek w Król. Węgiers.
603. Struszkiewicz Wincenty, właśc. Sobniowic w obw. bocheńskiem.
604. Struszkiewicz January, wł. Mszany dolnej w obw. sandeckim.
605. Studnicki Julian, w Dęblinie w obw. boch.
606. Studnicki Franciszek, dzierż. Dęblina w obw. boch.
607. Suchorzewski Ignacy, wł. Mielca w obw. tarn.
608. X. Sulikowski Daniel, prob. w Słocinie w obw. rzesz.
609. X. Sumara Win., prob. w Słopnicy król. w obw. sand.
610. X. Supergan Mikoł., prob. w Rychwałdzie w obw. wadowickim.
611. Suski Bonawentura, wł. Konar w obw. tarn.
612. Szaffer Jan, dzierż. Trzciany w obw. tarn.
613. X. Szaflarski Maciej, prob. w Łącku w obw. sand.
614. X. Szajnok Fran., prob. w Raniżowie w obw. rzesz.
615. Szalewski Jan, rządca dóbr Poręby wiel. w obw. sandeckim.
616. Szczepanowski Stanisł. wł. Lipnicy dolnéj w obw. jasielskim.
617. X. Szklarski Józef, prob. w Gawłuszowicach w obw. tarn.
618. Szlachtowski Felix, Dr. praw Adwokat przy sądach kraj. w Krak.
619. Dr. Szlachtowski Stan., wł. Górki w W. Ks. Kr.
620. Szmyciński Ignacy, ogrodnik przy szkole prak. gospod. wiejsk. w Czernichowie w W. Ks. Kr.
621. Szujski Józef, wł. Kurdwanowa, w obw. bocheń.
622. Kniaż Szujski Piotr, wł. Zbyszyc w obw. sand.
623. Szukiewicz Alexander, członek Redakcji dziennika „Czas“ w Krakowie.
624. Szumańczowski Ludw., wł. Czulic w. W. Ks. Kr.
625. Szumowski Ant., dzierż. Baby niżnej w obw. sand.
626. Szumski Leopold, wł. Wiśniowy w obw. tarn.
627. Szybalski Michał, wł. Niewiarowa w obw. bocheń.
628. Szybalski Felicjan, dzierż. Regulic w W. Ks. Kr.
629. Szymanowski Maurycy, wł. Słociny w obw. rzesz.
630. Szymberski Józef, dzierż. Wojkowa w obw. tarn.
631. Szymberski Fran., dzierż. Brzozowa w obw. sanoc.
632. X. Świderski Jozef, prob. w Podolu w obw. sand.

T.

633. Tabaczyński Lud., wł. Wróblowic w obw. bocheń.
634. Tański Stefan, dzierż. Olszanicy w W. Ks. Kr.
635. Tarnawski Piotr, wł. Kozłówka w obw. jasiels.
636. X. Tarnawski Stanisł. prob. w Bieździedzy w obw. jasiel.
637. Hr. Tarnowski Jan, wł. Chorzelowa w obw. tarn.
638. Hr. Tarnowski Jan, wł. Dzikowa w obw. tarn.
639. Hr. Tarnowski Stanisł., wł. Skrzeszowic w Król. Polskiem.
640. Tetmajer Adolf, wł. Ludzimierza w obw. sand.
641. X. Textorys Leopold, naucz. przy szkoł. żeńskich św. Jana w Krakowie.
642. Thieriot Albert. c. k. radca leśny w Preszburgu.
643. Toczyski Michał, wł. Podleszan w obw. tarn.
644. Toczyski Wacław, wł. Rydzowa w obw. tarn.
645. X. Towarnicki Woj., prob. w Lipnicy w obw. sand.
646. Trębecki Onufry, Dr. Med. i Chir. w Nowym Sączu w obw. sand.
647. Trojacki Brunon, wł. Pniowa w obw. rzesz.
648. Trojacki Szczęsny, dzierż. Drohomyśla w obwodzie przem.
649. Trzeciak Karol, wł. Dąbrówki morskiéj w obwodzie boch.
650. Trzecieski Fran., Kurator tow. ogniow. w Krak.
651. Trzecieski Tytus, wł. Polanki w obw. jas.
652. Trzecieski Zbigniew wł. Dynowa w obw. sanoc.

653. Trzeciecki Ignacy, dzierż. Woli mieleckiéj w obw. tarnowskim.
654. X. Tupy Eugen., prob. na Zwierzyńcu w Krak.
655. Turnau Jakób, wł. Gaika w obw. boch.
656. X. Twardowski Jan, prob. w Krościenku w obw. sandeckim.
657. Hr. Tyszkiewicz Zdzisław wł. Weryni w obw. rzesz.

U.

658. X. Ujejski Jędrzéj, prob. w Krościenku w obw. jasielskim.
659. X. Ujejski Paweł, prob. w Zaborowiu w obw. boch.
660. Urbański Xawery, wł. Haczowa w obw. sanoc.
661. Urbański Ludwik, dzierż. Wojtowy w obw. jas.
662. Uznański Adam, wł. Szaflar w obw. sand.

V.

663. Victorin Franciszek, dyrektor dóbr Makowskich w obw. wadow.

W.

664. Waguza Stanisław, obyw. miasta Tarnowa.
665. Walter Władysław, wł. Świdnika w obw. sand.
666. Warszewicz Józef, insp. ogrodu botan. w Krak.
667. X. Warzecha Jan, prob. w Zawoi w obw. wad.
668. Wasilewski Teofil, wł. Markuszowy w obw. jas.
669. Wcisło Józef, włośc. w Borusowy w obw. tarn.
670. Weissenborn Rob., rządca dóbr Suchy w obw. wad.
671. Wężyk Leonard, wł. Paszkówki w obw. wad.
672. X. Wieczorek Maciéj, prob. w Wróblowicach w obw. bocheńskim.
673. Wielogłowski Walery, w Krakowie.
674. Wielogłowski Wład., wł. Rybia w obw. sand.
675. Wierciński Ferd., wł. Zielonek w W. Ks. Krak.
676. Hr. Wiesiołowski Fr., dzierż. Żółkowa w obw. jas.
677. Wiktor Franc., wł. Gorzyc w obw. rzesz.
678. Wiktor Tadeusz, wł. Swierza w obw. brzeż.
679. Wilczyński Karol, pełnomoc. dóbr, Brzyska w obw. jasielskim.
680. Wilusz Władysław, wł. części Błaszkowa w obw. jasielskim.
681. X. Winczowski Paweł, prob. w Górze kościelnickiéj w W. Ks. Kr.
682. Wisłocki Erazm, wł. Siedlec w obw. tarn.
683. Wisłocki Apolinary, wł. Demborzyna w obw. jas.
684. Wisłocki Alexander, c. k. notar. publ. w Nowym Sączu w obw. sand.
685. Wiśniewski Konst., wł. Przebieczan w obw. boch.
686. Witowski Jan, dzierż. Bieśny w obw. jas.
687. Witski Adolf, Dr. praw, adw. przy sąd. krak.
688. X. Witski Jan, prob. w Bolesławiu w obw. tarn.
689. Wittig Teodor, wł. Chełmca w obw. sand.
690. Władyka Adam, włośc. w Wzdowie w obw. sanoc.
691. Władyka Marcin, „ „ „
692. Włodek Arnold, dzierż. Wronowic w obw. sand.
693. Wódczyński Wł., dzierż. Kąśny gór. w obw. sand.
694. Hr. Wodzicki Fran., wł. Złotéj w Kr. Pols.
695. Hr. Wodzicki Henryk, wł. Poręby wiel. w obw. sandeckim.
696. Hr. Wodzicki Kazimierz, wł. Olejowa w obwodzie złoczowskim.
697. Hr. Wodzicki Ludwik, wł. Tyczyna w obw. rzesz.
698. Wojciechowski Wiktor, wł. Dąbrowy w obw. rzesz.
699. Wójcikowski Felix, wł. Dąbrówki w obw. sand.
700. Wojnarowski Franciszek, wł. Żarnowy w obwodzie jasielskim.
701. Wojnarowski Edmund, wł. Zarzekowic w obw. rzesz.
702. Wojtawski Józef, wł. Ostrowa w obw. tarn.
703. Wojtkowski Adolf, dzierż. Źurowiczek w obwodzie rzeszowskim.
704. Wolff Wincenty, bankier w Krakowie.
705. Wolski Kajetan, dzierż. Spytkowic w obw. wad.
706. Dr. Wroński Bartłomiéj, w Gorlicach w obw. jas.
707. X. Wydro Antoni, prob. w Pobiedrze w obw. wad.
708. Wydrychiewicz Kazim., wł. dóbr Niezdowa w Kr. Polskiem.
709. Wykowski Xawery, wł. Suwczyna w obw. boch.
710. Wysocki Antoni, wł. Cieszyny w obw. jas.
711. Wysocki Teofil, wł. Polanki w obw. wad.
712. Wyszkowski Wincenty, dzierż Brzezny w obwodzie sandeckim.

Z.

713. Zahałka Teofil, urzęd. kolei żel. gal. w Radymnie.
714. Zając Jan, włośc. w Mydlnikach w W. Ks. Kr.
715. Zajączkowski Jan, rząd. dóbr w Staniątkach w obw. bocheńskim.
716. Dr. Zajkowski Edward, wł. Stróży w obw. sandec. adowkat przy sądach kraj. w Sączu.
717. Zakaszewski Celestyn, wł. Wadowa w W. Ks. Kr.
718. Zaklika Wł., wł. Hawłowic górnych w obw. przem.
719. Zaklika Zdzisław, w Hawłowicach górnych w obw. przem.
720. Zaleski Stanisław, wł. Węgrzec w W. Ks. Kr.
721. Załęski Stanisł., wł. Bystréj w obw. jasiels.
722. Hr. Załuski Jan, wł. Żółkowa w obw. jasiels.
723. Hr. Załuski Józef, wł. Siedliszowic w obw. tarn.
724. X. Zapała Sebastyan, prob. w Zgórsku w obw. tarn.
725. Zaremba Alexander, dzierż. Grudny górnéj w obw. jasielskim.
726. Zawadzki Wład., wł. Stadniszówki w obw. tarn.
727. X. Ząbecki Franciszek, prob. w Żalasowy w obw. tarnowskim.
728. Hr. Zborowski Prosper, wł. Skołyszyna w obw. jasielskim.
729. Zbroja Grzegórz, włośc. w Krowodrzy w W. Ks. Kr
730. Dr. Zbyszewski Wiktor. wł. Sokołowa w obw. rzesz.
731. Zeiszner Ludwik, b. prof. Uniw. Jag. w Krak.

732. X. Zielewicz Damazy, gward. konwentu XX. Fran. w Krakowie.
733. Zieleniewski Ludwik, fabr. machin i narzędzi roln. w Krakowie.
734. Zieliński Apollinary, wł. Krasnego w obw. sand.
735. Zieliński Eugeniusz, wł. Klęczan w obw. sandec.
736. X. Zieliński Ignacy, prob. w Lubeni w obw. rzeszowskim.
737. Zieliński Stanisław, Dr. praw, adwokat przy sąd. kraj. w Sączu w obw. sand.
738. Znamięcki Franc., wł. Zębrzyc w obw. wadow.
739. Zubrzycki Józef, wł. Kasiny w obw. sandec.
740. Zwoliński Leon, wł. Kobyla w obw. jasiels.
741. Zyblikiewicz Mikołaj, Dr. praw, adw. przy sąd. krakowskich.

Ż.

742. X. Żabicki Marcelli, prob. w Szymbarku w obw. jasielskim.
743. X. Żarlikowski Władysław, proboszcz w Wojakowy w obw. bocheńskim.
744. Żdzieński Alexand., wł. Płaszowa w obw. bocheń.
745. Dr. Żebrawski Teofil, budown. cywilny w Krak.
746. Żelechowski Wł., współwł. Wojakowy w obw. boch.
747. Żeleński Stanisł., wł. Grotkowic w obw. bocheń.
748. Hr. Żeleński Wit, wł. Brzeska w obw. bocheń.
749. Żelkowski Maxym., prof. szkoły roln. w Dublanach.
750. Zywicki Henryk, c. k. notaryusz publicz. w Jaśle w obw. jasielskim.

W Krakowie. — W Drukarni „Czasu“ 1862 r.